

MUSŲ VISUOMENĖJE

Ivykiai ir išvados.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius peritą sekmadienį surengė pobuvį atvirame ore, kurio metu įvyko ir pasidalinimas mintimis apie dabartinius įvykius pasaulyje ir apie išvadas, kurios iš jų įvykių išplaukia lietuvių visuomenė.

Referentas inž. P. J. Žiūrys ryškiais spalvomis nupiešė šių dienų įvykius ir pareiškė, kad lietuvių visuomenė šiuo metu irgi gali daug prisidėti prie Amerikos pasiryžimo apginti pasaulį nuo despotų. Visų pirma, referento manymu, reikia gyviau dalyvauti Amerikos viešosios nuomonės pasireiškime prieš vidaus priešus, ypačiai stengiantis nuo jų aiškiai atsiboti, kad jie negadintų lietuvių vardo Amerikos visuomenės ir įstaigų akys. Tie žmonės, kurie palaiko užpuolikus, nors jie ir lietuviškai mokėtų kalbėti, turi būti griežtai boikotuojami, nepriimami į lietuviškas organizacijas, į lietuvių pobuvius, neturi pasilikti su jais jokio bendravimo — jie palaikydami viso pasaulio priešą, vistiek, ar tai jie daro iš pavidimo ar iš kvailumo — prieš Ameriką, prieš Lietuvą ir prieš visą žmonių nusišada taip sunkiai, kad toks boikotas dar toli nebūtų pelynta bausmė, o tik per švelnus priminimas jiems, kad blogai daro. Iš tikrųjų, apie kiekvieną, kuris dar ir šiandien, šių dienų įvykių akivaizdoje nesiliauja garbinę smurtininkus, ir, būdamas šios šalies pilietis, daro viską, kad laimėtų šios šalies priešas, kai šios šalies kariai žūsta, gindami kitų ir Amerikos laisvę — tokių pavardes ir adresus reikėtų nieko nedelsiant pranešti atitinkamoms įstaigoms, kad jiems būtų pavartoti toki teismai ir tokios teisės, kokios viešpatauja toje šalyje, kurią jie taip giria ir kurios naudai veikia. Tai yra tokia pati pilietinė pareiga, kaip yra pareiga pranešti atitinkamoms įstaigoms apie priešo žiniuotą ar kenkėjus. Juk dabar jau esame beveik karo padėtyje ir negalima sau leisti tokios prabangos, kad prieš agentai veiktų mūsų tarpe, o mes su jais, žinodami, ką jie mūsų šaliai rengia, iš mandagumo bičiuliautume su jais.

I klausimą, ar jau laikas raginti lietuvių jaunimą stoti savanoriais į kariuomenę, kalbėtojas pareiškė, kad yra dviejų dalių atsakymas: viena dalis dėl piliečių, kita — dėl naujųjų ateivių. Savanoriais reikiamo skaičiaus vistiek greitai laiku neužpildys ir valdžia pašauks, kam bus atėjusi eilė. Svarbu, kad lietuvių jaunimo tarpe neatsirastų tada taunių, kurie vengtų atlikti pareigą. Reikia, kad šaukiami be išsiskindimų stotų. Dėl nepiliečių, kalbėtojas nuomonė — geriau palaukti. Jie turi teisę pirmą sulaukti nedviprasmiško atsakymo, ko gi bus siekiama dėl jų tėvynės. Jie turi pagrindo nekavoti už tai, kad jų tėvynė pasikui vėl būtų padaryta kokių nors mainų objektu ar atlyginiu priešui už jo kokią tariamą nusileidimą.

Dr. S. Tamošaitis, kalbėdamas,

TIKISI IŠSILAIKYTI KORĖJOJE

Generolas Mac Arthur lankėsi Formozoj, bet nepriėmė 30,000 Čiankaišeko 30,000 kariuvių į Korėją, nes, sako, pati Formoza gauti būti greit, užpulta

Korėjos frontas šią savaitę turėjo kritiškiausią dieną, kurios dar ir dabar nėra pasibaigusios, tačiau jau atrodo, kad viltis išsilaikyti Korėjoje įgijo stipresnį pamatą.

Amerikos ir kitų kraštų kariuomenė pasiliko tik nedidelame Korėjos plote aplink Pusaną. Paskutinė gynybinė linija buvo užimta maždaug 40-50 mylių nuo Pusan. Buvo pasiūlyta žūbtinėms dėl tos linijos kovoti, nes jos neatlaikys jau nebeliktų galimybių išsilaikyti Korėjoje. Tada būtų dar galima laikyti trumpą laiką mažą puslankį aplink Pusaną, kol vyktų evakuacija. Bet evakuacijos perspektyva buvo tokia, kad apie pusę esamų jėgų negalėtų spėti evakuoti...

Bet puolikai tą paskutinę gynybinę liniją taip paspaudė, kad net dviejose vietose ji nebuvo galima atlaikyti. Ji buvo pralaužta ir užpuolikai pasirodė jau tik už 25 mylių nuo Pusan, pietinėje gynybinės puslankio dalyje. Gynybinės linijos dalis buvo jau beveik atkirsta ir buvo pavojus, kad dalis fronto gali būti atkirsta. Tos jėgos nebegalėtų nei evakuotis, nei laikyti

evakuacijos apsaugos linijos. Tačiau amerikiečiams pavyko to apsupimo išvengti.

O tuo tarpu pradėjo lipti į krantą iš pačios Amerikos atplaukusios divizijos — pėstininkų ir jūreivių. Iškelta ir sunkiųjų tankų.

Tuo būdu amerikiečių ir taktinių pajėgų yra laimėjusios kovą dėl laiko. Pagalba suskubo ateiti, kol puolikams dar nepavyko, kaip jie stengėsi, suvaryti amerikiečius į jūrą. Dabar, anot generolo Mac Arthuro, gynybų pajėgos nuolat auga, o puolėjų mažės (žinoma, jeigu Maskva neparūpins vis naujų...).

Sako, kad užpuolikai iki šiol turėjo nuostolių apie 31,000 vyrų. Gynybų nuostoliai esą mažesni, 4 kartus mažesni.

Mac Arthur su keliais štabo nariais buvo nuvykęs į Formozą pas Čiankaišeką. Koks buvo jo pasikalbėjimų turinys — neskelbiama, žinoma tik vienas dalykas, kad Čiankaišekas pasiūlė 30,000 savo kariuomenės nusiųsti į pagalbą Korėjoje. Bet Mac Arthuras atsakė, kad nereikia, kadangi sumažinimas Formozos puolimą, kurio laukiama jau diena iš dienos.

Atsiveikindamas Mac Arthuras Čiankaišekui padėsinamai pasakė: "Kelk smėkrą aukšty, mes pradėdam laimėti!"

MASKVOS MANEVRAS

Po 29 savaičių boikoto, Maskvos delegatas Malik vėl atėjo į JTO Saugumo Tarybos posėdį. Mat, jam šį mėnesį priklausė eilė pirmininkauti. Pirmininko teise pasinaudodamas, Malikas tuojau šokosi išmest senąjį Kinijos delegatą ir įvesti raudoną. Buvo manoma, kad bent senąjį delegatą jam gali pasisekti pašalinti, kadangi pirmininko patvirtinimui atmeti reikia mažiau. 7 balsų iš 11. Bet atsirado 8, kurie reikalavo pradėti nuo Korėjos, o ne nuo pakeitimų. Rusus palaikė tik Jugoslavija ir Indija. Tada Malikas pasakė ilgą kaltinamą kalbą prieš Ameriką ir atidėjo posėdį kitai dienai.

Belgijos karalius kapituliavo

Belgijos karalius Leopoldas, vos 11 dienų "pakaraliavęs", (tiksliau tariant, pasėdėjęs karalinėje pilyje už uždarytų durų), perleido karaliaus pareigas savo sūnui Baudoinui kuris iki 21 metų amžiaus eis karaliaus pareigas, o kai taps pilnametis, tada Leopoldas galutinai pasitrauks ir Baudoinas bus valdantis penktuoju Belgijos karaliumi.

Kelis kartus Belgija po karo visuotiniams balsavimais bandė išspręsti karaliaus klausimą ir vis negalėjo pasiekti aiškaus sprendimo. Paskutiniuose rinkimuose karaliaus grįžimo šalininkai, t. y., katalikai — krikščionys demokratų partija, gavo nežymią daugumą abiejuose parlamento rūmuose ir turėjo formalią galimybę pakviesti karalių atgal į sostą. Jie tai ir padarė, tačiau kai buvo tuo klausimu balsavimas, tai socialistai ir liberalai (žinoma, ir komunistai, kurių balsas tačiau nereikšmingas), protestuodami iš posėdžio išėjo ir balsuoti liko tik vieni krikščionys demokratai, prie kurių dar prisidėjo ir vienas prie protestuojančių neprisijungęs liberalas. Nutarimas kviesti karalių buvo priimtas vienbalsiai, bet beveik pusei parlamento protestuojant ir nedalyvaujant.

Susidaro įspūdis, kad socialistai ir liberalai pasielgė neparamentiškai ir net nedemokratiškai, kadangi nesutiko pasiduoti daugumos sprendimui ir grasė streikais bei maištais, jeigu nutarimas bus priimtas (tą grasymą jie ir įvykdė).

Tačiau protestuojantieji turėjo ir tam tikro pamato tokiame elgesiu, kadangi vos per pervedant krikščionių demokratų dauguma parlamente susidarė tik dėka rinkiminės aritmetikos. Pačių balsuotojų daugumos karaliaus šalininkai krikščionys de-

mokratai nesurinko: jie gavo tik apie 47% balsų. Taigi karaliaus priešininkai turėjo pamato tvirtinti, kad karaliaus šalininkų nutarimas kviesti karalių grįžti į sostą yra vienašališkas vienos partijos aktas, partijos, kuri neatsitovauja tautos daugumai. Be to, karaliaus priešininkai teigė, kad karaliaus klausimas nėra klausimas, kurį tinka spręsti paprasta balsų dauguma. Karalius turi būti vienigumo simbolis, o tai yra galima tik esant visos tautos ar bent jau labai didelės daugumos pritarimui. To Belgijoje kaip tik nėra.

Nesutarimas Belgijoje ne dėl pačios monarchijos principo — nėra nei žymenys pasiūlymų pakeisti Belgijos valstybės formą ir paversti ją respublika. Nesutarimas sukasi tik apie patį karaliaus asmenį. Socialistai ir liberalai, ir šiaip prancūziškai kalbančių belgų dauguma nenori dovanoti karaliui, kam jis pasielgė kapituliaciją prieš vokiečius 1940 metais, pasidavė vokiečiams ir nelaisvę, sutiko pasimatyti su Hitleriu, karui tebevykstant, dar būdamas vokiečių priešu, vedė, ir dar nekarališkos kilmės žmoną ir tt.

Žodžiu sakant, priešininkai prikiša, kad jis elgėsi ne herojiškai, o beveik išdavikiškai ar bent savanaudiškai ir tuo giliai pažeidė tautos garbę, todėl jis ir netinka būti tautos vienigumo simboliu. O šalininkai visus karaliaus pasielgimus pateisina, pačią kapituliaciją ir nepasidavimą į užsienius, bet pasidavimą ir nelaisvę drauge su nelaisvę patenkant kariuomenei laiko kaip tik labai heroišku aktu. Tad iš esmės čia klausimas sukasi apie tai — gerai ar negerai, kad 1940 metais buvo kapituluota ir bandyta kaip nors prisitaikyti prie okupantų reikalavimų. Užtat flamandiškoji (germaniškos kilmės) Belgijos dalis labiau pa-

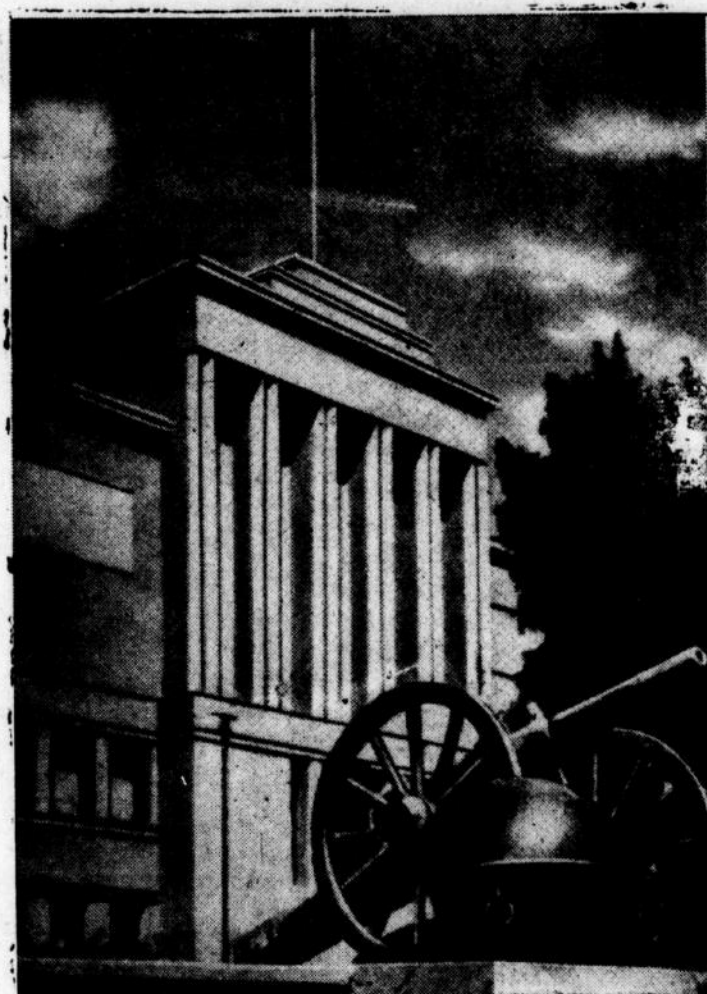
laiko karalių, nes ji su vokiečiais bendradarbiavimo klausime ne tokia jautri ir to nesmerkia taip, kaip prancūzų kilmės belgai.

Karalius, po karo gyvendamas Šveicarijoje (nes tuojau buvo išleistas įstatymas, draudžiant jam grįžti į sostą ir į Belgiją) puikiai žinojo tuos aštrius nuomonių skirtumus ir turėjo suprasti, jog tai yra ne logikos, ne teisės keliu išsprendžiamas klausimas, kadangi čia lemia žmonių psichologinės nutaikos. Jam turėjo būti aišku, kad karaliui reikiamo autoriteto tokiose aplinkybėse jis negali turėti, ir jis būtų tikrai geriau padaręs, jei netrukus po karo būtų dar kartą kapituliavęs, šį kartą ne prieš svietimus, o prieš savuosius. Bet, užsispyrusis šalininkų pakurstomas, jis irgi užsispyrė ir būtinai norėjo grįžti.

Neįkaltant apie neapskaičiuojamus nuostolius, kurie susidarė krašte vykstant nuolatinei politinei kovai, dabar karaliaus "laimejimas" ir sugrįžimas virto tikru tautos sukrėtimu. Apie 400,00 darbininkų stojo streikuoti, miestų gyvenimas tapo paraližuotas, pramonės centre Liege prasidėjo tikros riaušės, kurių metu žuvo trys žmonės, ir jau prasidėjo eisenos į sostinę, ir jeigu vyriausybė būtų bandžiusi tas eisenas bei numatytas riaušes sudrausti jėga, būtų kilęs tikras civilinis karas.

Šitokių aplinkybių akivaizdoje karalius vis dėlto kapituliavo. Neatrodė, kad dabartinė kapituliacija būtų tikrai gerbinama, negu ji būtų buvusi bent trejetą ar visą penketą metų ankščiau...

Žinoma, didelę dalį atsakomybės už tai, kas įvyko, neša tie, kurie taip užsispyrę palaikė nepagrįstą reikalą. Dėl vieno asmens, kad ir karaliaus, toki per gyvenimui tautoje gal per didelę "prabangą"

Karo Muziejus Kaune, pastatytas 1930 — Vytauto Didžiojo metais. Dabar jame nieko nelikę apie Lietuvą...

ŠIOJE ŠALYJE

KAINŲ IR ATLYGINIMŲ kontrolę, kurios žmonės labai nemėgsta, o taip pat ir prekių racionavimą, kurio tiesiog nepakenčia, atrodo, žmonės patys "išsipašys". Kainų kontrolės labiausiai nenori pirkliai, bet jie daro viską, kad tik reikėtų ją įvesti: daugumoje atvejų be jokio pagrindo, nuo Korėjos karo pradžios beveik visoms prekėms jie suspėjo pakelti kainas po keliolika ir daugiau nuosimčių.

Pirkėjai, bijodami racionavimo, irgi stengiasi, kad tik greičiau būtų įvestas, nes pradėjo sudarinėti visai nereikalingas atsargas. Susidaro padėtis, kad jau iš pačios visuomenės kyla balsai, kad reikia nieko nebelaikant įvesti kainų reguliavimą ir prekių racionavimą. Galimas dalykas, kad prezidentas netrukus kreipsis tuo reikalu į kongresą. Kalbama, kad kainos ir atlyginimai bus "užšaldyti" birželio 25 dienos lygyje.

MOKESČIAI turės būti pakelti. Norima iš mokesčių padidinti pajamas bent penkiais milijonais dolerių. Korporacijoms mokesčiai greičiausiai bus padidinti nuo liepos mėnesio pradžios ir pakėlimas bus nemažas. Dabar, pagal pelno dydį, jos moka nuo 21 iki 38 nuosimčių, o bus nuo 25 iki 45.

Asmeninių pajamų mokesčių pamatinis minimumas nuo 15 nuosimčių bus pakeltas greičiausiai iki 18 ir tas pakėlimas pradedamas veikti nuo spalio mėnesio 1 dienos. Praktiškai skirtumas taip atrodo: viengungis nuo 1000 dolerių metinio uždarbio dabar moka 66 dolerius, o mokes 80 (karo metu mokes 115); nuo 2000 moka 232, mokes 280 (karo metu mokes 345); nuo 5000 moka 811, mokes 944, mokes 1,105; nuo 10,000 moka 2,124, mokes 2,436, mokes 2,755; nuo 100,000 moka 58,762, mokes 66,798, mokes 69,870.

UNIŲ CENTRAI rimtai veda derybas dėl AFL (American Federation of Labor) ir CIO (Committee for Industrial Organization) susiliejimo. Anksčiau buvo vienas darbininkų unijų centras, bet prieš 14 metų įvyko skilimas ir ligi šiol mažai buvo sėkmingesnių bandymų vėl susijungti. Bet dabar jau padaryta nemaža pažanga.

Skirtumai buvo ir politinėse pažiūrose, ir teisiniuose klausimuose, o nemaža reikšmės turėjo ir asmeninės vadų ambicijos.

Dabar daugumas tų kliūčių baigia nykti. Jau prieš tai abu centrai buvo darę bendrų politinių žygių. Abi organizacijos energingai nusikratė komunistų įtakos.

Pereitą savaitę įvyko tų centrų vadų pasitarimas dėl visiškų susijungimo ir šį kartą jis buvo gana sėkmingas. Sutarta pačiose viršūnėse visada veikti išvien įstatymų leidimo ir politinės akcijos srityse. Ir sutarta toliau svarstyti susijungimo "mašineriją". Tam sudarytas nuolatinis komitetas, kuris veiksias tol, kol bus pasiekiama visiškų centrų grąžinimo į vieną.

SLA PROBLEMOS

Kaip gi bus su TĖVYNE?

Kai DIRVOJE ir dar kai kur buvo paliestas SLA laikraščio TĖYNES klausimas, tai kai kas papriekiaštavo to klausimo kėlėjams, net juos triukšmadingai vadindami. Tie priekiaštai kažkodėl buvo nukreipti prieš naujus narius, nors, kaip buvo galima įsitikinti seime, kur nebuvo ir negalėjo būti nei vieno delegato — naujo nario, ir tie senieji niekas nepasakė, kad jie labai sužavėti TĖVYNE, kaip laikraščiu. Vienas delegatas, jau apie 40 metų esąs susivienijime atstovai ir sako:

— Mes didžiuojamės, kad esame didžiausia ir turtingiausia lietuvių organizacija, o kai paįmame į rankas tos savo organizacijos leidžiamą laikraštį, tai pasirodo, kad mažiausia...

— I tai buvo atsiliepta maždaug šitaip:

— Mes ir neprivalome turėti susivienijimo laikraštį. Mes, kaip apdraudus organizacija, beveik net ir teisės neturime leisti laikraštį tikra to žodžio prasme, kuris atstotų nariams kitus laikraščius. Mūsų konstitucija numato, kad mes turime leisti tik savo organą, kurio tikslas informuoti narius apie susivienijimo reikalus, o ne apie ką kita. Apie susivienijimo reikalus TĖVYNE plačiai narius informuoja, tai negalima sakyti, kad ji savo uždavinio neatlieka. O kitais reikalais, joje irgi yra parašoma, bet tik tiek, kiek atlieka vietos nuo jos pamatinio uždavinio. Bet kam to ne gana, kas nori daugiau politikos, informacijos, kultūrinių diskusijų, tas gali tą rasti kituose laikraščiuose. Juk TĖVYNE nariams siunčiama be prenumeratos mokescio, tai yra jiems dovana, o juk be atlyginimo ką nors gauti, negalima reikalauti, kad būtų dar daugiau duodama.

Susidūrę su tokiu paaiškinimu kai kurie delegatai pagalvojo ir maždaug taip pradėjo samprotuoti:

— Well, jeigu šitaip, tai tada kam mums reikia gauti TĖVYNE? NE kiekvieną savaitę? Jeigu ji yra tikrai biuletenis apie susivienijimo reikalus, tai ar ne visai ne susivienijimo biuletenis? Jeigu jis jį leidžia, tai tik tam, kad praneštų nariams, ką susivienijimo vadovybė nutarė...

Jeigu taip, tai tada jau būtų užgesintas paskutinis kultūrinis spindulys susivienijime. Tada susivienijimui reiktų garbin-tokį sumanymą nei vieno dele-

gato širdis neleido pakelti ranką...

Tad, ar dar yra prasmės kalbėti tuo klausimu? Ar reikia, ir ar galima ką nors daugiau padaryti, negu yra?

Išsiaiškinim pirmą — ar reikia. Išsiaiškinim, kodėl šis klausimas yra gyvas senų ir naujų narių mintyse.

Pirmas dalykas, kurį čia reikia priminti, yra tas, kad susivienijimas nėra vien tik paprasta apdraudus organizacija. Kitais atvejais, kai ne apie TĖVYNE kalba, tai ir vadovybė tą labai dažnai, net per dažnai pabrėžia, nuolat kartodama, kad susivienijimas yra viena iš reikšmingiausių mūsų visuomeninių-kultūrinių organizacijų, kad ji šiose srityse atliko ir dabar atlieka nepaprastai didelius darbus.

Prieš šį seimą ir pačiame seime buvo priminta, kad neužtenka deklamacijų apie "gilią kultūrinę vagą", o reikia parodyti, kur ta vaga yra, kas ir kaip tą vagą arija — tik tada bus aišku, kad susivienijimas yra daugiau, negu paprasta apdraudus organizacija. Tą aiškiau parodyti reikėjo ne šiaip kieno nors smalsumui patenkinti, bet tam, kad kandidatai į naujus narius įsitikintų, jog į šią organizaciją yra prasminga ir reikalinga stoti ne kokios finansinės naudos išskant, o lietuviškais tautiniais sumetimais. Nes tik dėl finansinės naudos nėra čia kuo labai susižavėti — kitur galima ir geriau rasti... Reikia susivienijimui naujų narių, ar ne? Žinoma, kad reikia! O jeigu taip, tai truputį keista, kodėl taip tylomis buvo praeita pro šią būtiną sąlygą naujiems nariams gauti, tai yra, kodėl vadovybė pranešimuose apie kultūrinį susivienijimo veikimą tik deklamuojamais bendrais posakiais, bet nepatiekė apie jį jokių apčiuopiamų duomenų...

O iš to, ką seime apie SLA darbus girdėjome, galima susidaryti įspūdį, kad vienintelė visuomeniškai kultūrinė vaga, kurią susivienijimas dabar dar tebearia, yra jo leidžiamas laikraštis.

Ir štai dabar susiduriame su mintimi, kad laikraštį leisti yra būtą ir pigiau ir geriau, jeigu centras tik kartą per mėnesį išleistų trumpą nariams žinoti reikalingų pranešimų santrauką?

Bet panaikinti TĖVYNE, kurią susivienijimas išlaikė per kelias dešimtis metų — ne, už tokį sumanymą nei vieno dele-

gato širdis neleido pakelti ranką...

Tik tada, idomu, kokiais gi patriotiniais motyvais organizatoriai kreipsis į tuos, kuriuos norės įtraukti į narių tarpą... Dabar tai sako, kad čia ne vien biznis, ne vien apdrauda, bet lietuviškas patriotinis reikalas.

Susivienijimas ir turi pasilikti visuomeniškai kultūrinę lietuvišką organizaciją Amerikoje. Tik šiuo jos pobūdžiu reikia ne juokais susirūpinti. Vien deklamacijomis ir komplimentais, kad viskas puikiai eina, toliau pasitenkinti būtų nelaimingas savęs apgaudinėjimas ir kitų klaidinimas. Senoms ir naujoms jėgoms reikia sukrusti šia linkme taip, kad nereiktų nei klausyti, ką gi susivienijimas daro kultūrinėje srityje. Tam tikslui žymia dalimi gali padėti laikraštis. Jis yra, tik reikia daugiau tam jį panaudoti.

Kitą kartą reikia sustoti ir ties tuo, ar racionaliai TĖVYNE atlieka savo uždavinį, kaip informacijos apie susivienijimo darbus organas, siunčiamas nariams, kad nariai žinotų, kas dedasi jų organizacijoje?

V. R.

PRANEŠIMAS

Lietuvos Istorijos prenumeratoriams

Leidyklos "Patria" skyrius Amerikoje visiems "Lietuvos istorijos" prenumeratoriams praneša, kad knygos jau yra Bremeno uoste ir netrukus turi būti sukrautos į laivą. Tikimasi, kad iki rugpjūčio mėnesio vidurio jos jau pasieks Ameriką. Kai tik jos praeis per muitinę, tuojau bus siunčiamos prenumeratoriams. Siunčiama bus iš eilės, pirma tiems, kurie anksčiau užsisakė.

Leidyklos adresas Amerikoje: Patria, 45 St. Johns Pl. Stamford, Conn.

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ KALBOS VADOVO PRENUMeratoriams

Ligi šių metų liepos 1 dienos užsiprenumeravusiems Vadoovo kaina \$3.50.

Kurie jau sumokėjo \$2.50, tie siunčia žemiau nurodytu adresu dar \$1.00.

Europoj sumokėjusieji 10 DM, siunčia žemiau nurodytu adresu dar \$1.50.

Visus prašau nurodyti, per ką buvo įmokėta pirminė prenumeratoro mokesčio dalis ir aiškiai parašyti savo dabartinį adresą.

Kas neatšys papildomo mokesčio ir neprašys pinigų atgal, tam Vadovas bus išsiųstas atskirtiškai ir tuo adresu, kuris buvo anksčiau duotas

Nuo 1950 metų liepos 1 dienos Vadoovo kaina yra \$4.50.

LKV Gen. Igaliojimas JAV Juozas Audėnas, 14 Townsend St. Boston - Roxbury, Mass.

•PAKELIUI I MIRTĮ — G. Gaidžiūno aprašymai apie pergyvenimus vokiečių kalyjimuose. 231 pusl. Kaina \$1.00

DIRVA — vienintelis lietuvių laikraštis Ohio valstybėje. Kaina metams tik \$3.00.

LIETUVIŲ ARCHYVAS

Lietuvos Istorijos Metraštis

BOLŠEVIZMO, NACIONALSOCIALIZMO, TREMTIES METAI

Redaguoja: Jonas LEONAS

LIETUVIŲ TAUTA TUREJO ISNYKTI, KAIP LASAS ANT KARŠTO GERMANIZMO AKMENS.

(Tęsinys)

1943 metų spalio 4 dieną Himmleris kalbėjo SS grupių vadų konferencijoje, kuri įvyko Lenkijos mieste, Poznanėje. Čia jis buvo dar atviresnis, išdėstydamas tikrai šėtonišką kolonizacijos tykdymo būdą. Štai ištraukos iš jo nurodymų visai SS organizacijai:

"Savo tarpe mes apie tai visu atvirumu kalbėsime, tačiau visai to neminėsim. Visai taip, kaip buvo 1934-tais metais, birželio 30 dieną, kada vykdėme įsakymą, kaltuosius bendradarbius pastatėme prie sienos, sušaudėme ir niekad apie tai nekalbame ir nekalbėsime... Mes šeimėtai ir toliau... Dauguma iš jūsų žino, ka reikią 100 lavonų, 500 pamauštų lavonų, arba 1000 priguldytų lavonų... Iš viso mes galime pasididžiuoti, kad sunkiausią uždavinį mūsų tautai su meile įvykdėme, ir tai nepadarė nuostolių nei mūsų sielai, nei mūsų charakteriui."

"Aš manau, kad mes dėl to prieš Vokietiją esame atsakingi, nes Vokietija yra šio SS ordino reikalinga. Mažiausiai, ateinantiems šimtmečiams."

"...Kai karas bus laimėtas, tada — aš jums jau esu sakęs — tada prasidės mūsų darbas."

"...iš šio ordino, iš šio aukščiausio vokiečių tautos sluoksnio turi kilti didžiausias skaičius mūsų ipėdinių. Laikotarpyje nuo 20 iki 30 metų privalome duoti Europai vadovaujančią kartą. Kai SS kartu su ūkininkais ir mes kartu su draugu Backe pradėsime vykdyti Rytų kolonizavimą, be jokio suvaržymo ir nieko neatsiklausdami, su energija ir su revoliuciškai temperamentinga drąsa, per 20 metų etniškai sienas nukelsime į Rytus apie 500 kilometrų..."

Mes Rytuose diktuosime sienas Mes pasivėsime pirmyn ir pamažu pasieksime Urą."

Kad nesudarytų kliūčių tokiems savo planams, vokiečiai iš anksto pasirūpino užgniaužyti visus Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų pastagus nepriklausomybei atstatyti.

Jau 1941 metų liepos 17 dieną Lietuvą pavertė paprastu "Generalbeirk Litauen", didelės "Ostland" (Rytų krašto) kolonijos dalimi, smurtu atėmė suverenumą ir panaikino Laikinąją Lietuvos Vyriausybę (1941 m. rugpjūčio m. 5 d.). Oficialiai pradėjo net drausti Lietuvą tiesiog jos vardu — Lietuva vadinti, o Lietuvos vardą leido minėti tik jų sugalvotame pavadinime — "Lietuvos Generalinė Sritis"... Lietuviškiausios vietovės, kaip Jurbarkas ir Skirsnemunė vokiškai varda — "Georgenburg" ir "Christmemel", ir prijungti prie Vokietijos. Tiesioginėmis Vokietijos dalimis padaryta Druskininkų ir Gardino apylinkė, pavadinant "Memelthalbą", o vokiečių prisijungtas Suvalkijos trikampis su Punksu ir Seinais pavadinta "Sudauen".

Slaptojo antinaciško veikimo spauda (J. LAISVĖ, Nr. 14-15), 1943 metais šitaip aprašė vokiečių įvykdytą Laikiniosios Lietuvos Vyriausybės likvidavimą:

"Jau birželio 25 d. Kauno karo lauko komendantas gen. Pohl įsakmiai pabrėžė Laikiniosios Vyriausybės atstovams, kad su Laik. Vyriausybe jis negalys tartis, neturįs tam įgaliojimų. Ir iš viso bendradarbiavimo matėsi, kad jam trukdoma palaikyti bet kokius santykius su L. Vyriausybe. Nuo šio momento kiekvienam blaiviai galvojančiam lietuviui buvo aišku, kad vokiečiai yra priešingi Nepriklausomai Lietuvos valstybės atstatymui ir kad mūsų tautos sukilimas ir Laik. Vyriausybės pastatymas susikryžiuos su nacių politikos grobioniškais tikslais."

Tai buvo žiauri tikrovė, bet ji Laikiniosios Vyr. nenugąsdino, nesuklaidino ir neišmušė iš N. Lietuvos kuriamojo kello. Ir kad ir neleido vokiečiai suorganizuoti tautinio korpuso, kad ir neleido Laik. vyriausybei naudotis jokiomis susisiekimo priemonėmis, kad ir teko ryšiai su kraštu palaikyti pačiomis primityviškiausiomis priemonėmis, kad ir neleido Laik. Vyriausybės patvarkymus ir įstatymus skelbti spaudoje ar per radiją, vienu žodžiu, kad ir visu galingu savo karinės mašinos sveriu naciai gniuždė Laik. Vyriausybės pastangas, tai betgi ji savo nepalaužiamu ryžtingumu ir darbu, palyginti per trumpą laiką, daug laimėkė... Jos siekiami buvo kilę iš visų trijų milijonų širdžių, kuriais tada plakė ir šiandien tebeplaka vienu nenumaldomu troškimu: norime būti nepriklausomi, pasiryžę aukotis ir viską atiduoti Lietuvai."

Tokių mūsų nuotaikų akivaizdžios vokiečiai iš karto vangė pasirodyti su nuogu savo grobioniškosios politikos brutalumu mūsų tautos atžvilgiu. Dėl to pradėjo naciai mėginti pačią Laik. Vyriausybę pakreipti savo pusėn. Tačiau nei dr. Greffes iš Hauptamt der Sicherheitspolizei u. des SD, nei dr. Kleisto iš NSDAP užsienio politinio misija, prikabinė Laik. Vyriausybę persireformuoti ir vokiečiams priimtina komiteta ar tarybą prie vokiečių valdžios nepavyko, nes Laikinioji vyriausybė, kaip sukilusios tautos valios reiškinys, gerai suprasedama, kad tauta sukilus prieš raudonąją valdžią ne laisvę, bet norėtų vergauti naciams, než už ką nesutiko išduoti jai pavestą išlaikyti nepriklausomybę...

Naciams nieko kito nebeliko, kaip išlaisvintos ir atstatytos nepr. Lietuvos panaikinimą viešai įvykdyti. Tada ir buvo padaryta akta 1941.VII.25 d. Tą dieną formaliai gimė Ostland'as su Lohse, Renteln'u, Lentzen'u, Cramer'u ir kitais raudonaisiais priešačiais. Tačiau faktiškai dar iki VIII.5 d. Laik. Vyriausybė savo darbą varė, kol VIII.5 paskutiniame savo posėdyje buvo priversta konstatuoti, kad perėmus civ. valdžią Lietuvoje Reicho pareigūnams, Laik. Vyriausybė laiko savo veikimą sustabdytą prieš jos pačios valią."

Visa Lietuvos žemė, kaip bolševikų buvo nacionalizuota, taip ir liko teisiškai nesugrąžinta, o palikta lietuviams ūkininkams tik "laikina valdyti", vadinasi, ligi atvyks vokiečiai kolonistai ir atsisės ant tos žemės, kaip valdžios pripažinti savininkai. Bet ir karo pabaigos nelaukdami naciai pradėjo siųsti į Lietuvą kolonistus — vokiečius ir iš dalies sau palankius olondus. Lietuvišką tautinę kultūrą pradėjo grubiai naikinti. Vilniaus ir Kauno universitetai ir visos kitos aukštosios mokyklos buvo uždarytos. Pradėtas vykdyti planingas lietuvių inteligentijos likvidavimas per koncentracijos stovyklas

Net pralaimėdami ir bėgdami iš Lietuvos naciai nieko ne-leido, kas bent kiek priminė lietuvių pastangas savarankiškai tvarkytis. Neleido ir Vokietijoje atsidūrusiems lietuviams nieko organizuoti, kas bent kiek primintų Lietuvos nepriklausomybę, ir tame savo apakime naciai pasiliko iki pat kapituliacijos. Todėl 1945 metų gegužės 8 dieną bent iš vienos pusės buvo ir tik kito ne menkesnio priešo naudai. Lygiai tą patį galima pasakyti lietuvių laimėjimo dieną, nes tą dieną buvo baigtas sugniuždyti vienas iš didžiųjų Lietuvos priešų — deja, tuo tarpu tai įvyko kiti apie 1945 metų rugpjūčio 5 dieną, kada sutarta atmesti

vokiečių pretenzijas į Mažosios Lietuvos teritoriją. Deja, tas atmetimas irgi tuo tarpu neturi praktiškos naudos Lietuvai... Jonas Leonas.

1940 METŲ MASKVOS KALTINIMAI LIETUVAI
FAKTŲ ŠVIESOJE

Vilniaus Apygardos Teismo prokuroras J. Brazinskas.

Ivykiams Ištirti Komisija

1940 metų gegužės 27 dieną Lietuvos Ministrų Taryba, išklausiusi užsienių reikalų ministro J. Urbšio pranešimą apie Sovietų Sąjungos Komisarų Tarybos pirmininko V. Molotovo gegužės 26 dieną įteiktą Lietuvos pasiuntiniui Maskvoje L. Natkevičiui notą, nutarė notoje nurodytiems įvykiams ištirti sudaryti komisiją, kurios pirmininku buvo paskirtas Teisingumo Ministerijos atstovas — Vilniaus Apygardos Teismo prokuroras J. Brazinskas* ir nariais: Krašto Apsaugos Ministerijos atstovas plk. leit. Korla ir Vidaus Reikalų Ministerijos atstovas juriskonsultas adv. A. Jakobas.

Komisijos darbų pradžiai medžiagą sudarė tik tos notos nuoršas ir užsienių reikalų ministro J. Urbšio ranka surašytas SSSR karo komisarų pavaduotojo generolo Loktionovo pareiškimas žodžiu. Tie ministro J. Urbšio užrašai yra tokio turinio:

"Gegužės 28 d. SSSR karo komisarų pavaduotojas generolas Loktionovas, atsilankęs Kaune pas užsienių reikalų ministrą J. Urbšį, papasakojo štai ką: lankydamas Sovietų raudonosios armijos įgulą Naujojoje Vilnioje, jis sužinojęs, kad raudonosios armijos kareivis, tankų brigados šoferis Šmargonec gegužės 18 d. dingo iš savo dalinio ir sugrįžo tik gegužės 26 d. Savo vadovybei Šmargonec pranešė, kad gegužės 18 d., išvykstant jo daliniui iš Vilniaus, jis buvęs pamiršęs kareivinėse kai kuriuos savo daiktus; pasiėmęs daiktus, jis ėjęs prie savo dalinio, jau stovėjusio už kareivinių ribų. Ties rytiniais kareivinių vartais jis buvęs užpultas trijų civiliška apsiręusių nepažįstamų vyrų. Tie vyrai, užmetę jam ant galvos maišą, nuvedė jį nežinoma kryptimi ir įmetė į rūšį. Rūsyje jis išbūvęs nemaitinamas gana ilgą laiką. Iš vandens kunkuliavimo jis supratęs esąs netoli kanalizacijos, ar vandentiekio vamzdžio. Iš vandens kunkuliavimo jis supratęs esąs netoli kanalizacijos. Sumanęs išsivaduoti, jis įlindęs į vandentiekio vamzdį ir tuo vamzdžiu beklaidžiodamas, po gana ilgo laiko išlipęs nežinomoje miesto dalyje. Buvęs labai ankstyvas rytas. Čia sutikęs tik vieną moterį, kuri jam paaiškinusi, kad jis esąs netoli geležinkelio stoties."

Kitas karys, Pisariovas, pasak Loktionovo, papasakojęs, kad jis buvęs kelių nežinomų asmenų pagrobtas gatvėje 1940 m. gegužės 24 d., pasodintas į mašiną ir, pavezus nežinomą kryptimi, įmestas į rūšį. Čia nepažįstamieji asmenys, tarp savęs kalbėję lenkiškai, grasindami jį nušauti, reikalavo papasakoti apie tankų brigados sudėtį, apsiginklavimą ir stovėjimo vietą. Išlaikę jį rūsyje daugiau kaip dvi paras, nepažįstamieji nakties metu, užrišę jam akis, pasodinę į mašiną ir, pavėžėję nežinomą kryptimi, paleidę už miesto ribų, iš kur jis gegužės 27 d. grįžęs į savo dalinį.

Generolas Loktionovas pridūrė, kad abu kariai atrodę labai nukamuoti ir juos tekę paguldyti į ligoninę. Papildomai dar buvo pridurta, kad Sovietų vyriausybė netiki, esą, pabėgęs iš Naujos Vilnios įgulos raudonosios armijos karys Butajevs pats nusišovęs; priešingai, turima neabejotinų duomenų, įrodančių, kad Butajevs buvęs slepiamas ir globojamas Lietuvos valdžios agentų, bet kai tasai slėpimas pasidaręs pavojingas, jie sudarę sąlygas Butajevui pabėgti ir bėbėgantį nušovė."

Gegužės 29 d. SSSR agentūra "Tass" telegramoje, kaip žinoma, kiek kitaip aptasakojo Šmargonec ir Pisariovo nuotykius, būtent, kad Pisariovas išsivadau per vandentiekio vamzdį, o Šmargonec buvo nuvežtas su užrištomis akimis į užmiestį ir ten paleistas. Taip pat "Tass" nurodė dar įvykį su raudonosios armijos kariu Butajevu. Pasak "Tasso", Butajevs iš savo dalinio buvo dingęs 1940 m. vasario mėnesį. Lietuvos valdžios organai, atsakydami į raudonosios armijos vadovybės prašymą suieškoti Butajevą, pranešė, kad Butajevs gegužės 12 d. nusišovė, mėginant jį suimti, ir kad mirtis įvyko po revolverio šūvio į burną. Tuo tarpu po kuno apžiūrėjimo buvo nustatyta, kad žaizda buvo širdies srityje, o, be to, visa eilė kitų oficialių lietuvių asmenų pareiškimų taip pat, esą, prieštarauja. Anot "Tasso", būvę dar du atsitikimai, kada dingę sovietų kariai.

Ministrų Tarybos pirmininkas A. Merkys užtikrino komisijos pirmininką J. Brazinską, esą padaryti visi žygiai, kad komisijos darbuose dalyvautų ir Sovietų valdžios atstovai. Pirmaisiai Komisija per ryšių karininkus, divizionų vadą gen. Černių ir pulk. Skorulį, kreipėsi į raudonosios armijos įgulą Lietuvoje vadovybė su prašymu bendrai nuklausti minimus notoje kareivius, apžiūrėti tas vietas ir tt. Tačiau atsakė, kad jie be Maskvos to padaryti negali. Tada su tuo pačiu prašymu buvo kreiptasi į Sovietų pasiuntinybę Kaune, tačiau ir iš čia jokio atsakymo be Maskvos duoti negalėjo, o Maskva atsakytį neskubėjo.

* Tos komisijos pirmininkas J. Brazinskas yra šio straipsnio autorius.

TREMTIS

Vienintelis lietuviškas laikraštis Vokietijoje. Eina nuo 1950 metų liepos mėnesio pradžios, kas savaitę. Leidžia ir redaguoja žurnalistas SIMAS MIGLINAS. Prenumeratos kaina Amerikoje ir Kanadoje — 50 centų vienam mėnesiui —

TREMTIES atstovai:

Visai Amerikai, išskyrus Chicagos miestą — St. Nasvity, 4579 W. 157 St., Cleveland 11, Ohio
Chicagos miestui ir Kanadai — W. Stuogis, 1114 Florence Ave., Evanston, Ill.

REMDAMI TREMTI. REMIAME VOKIETIJOJE LIKUSIUS LIETUVIUS — BE UZJURIO LIETUVIŲ PARAMOS JIE LIKS BE LAIKRAŠČIO!

Taupyti galima ir laisškai! Prašykite informaciją paštu!

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N.

PIGIOS PASKOLOS NAMAMS

TAUPLYK SAUGIAI... mes per 41 metus visiems išmokėjome pareikalavimus
Turtas per 25 milijonus dolerių. Atsargos fondas per 2 1/4 milijono U. S. Government Securities ir grynais pinigais per 12 milijonų STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA CHICAGOJE
Federal Savings & Loan Insurance Corporation narys

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT & MGR.
4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois
TELEFONAS: Virginia 7-1141

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dienų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

KAS ir KUR

- Komunistinė spauda praneša, kad liepos 20 dieną Vilniuje buvo surengta dailės paroda. Paroda buvo rengiama Lietuvos pavergimui paminėti ir visi dailininkai turėjo pristatyti "tarybinę" kūrybą.
- J. Dovydaitis, ištikimai tarnavęs paverėjams, parašė naują komunistinį romaną "Rūšios dienos".
- Į JAV atvykęs kun. St. Yla dirba kaip kapelionas Nekalto Prasidėjimo Seserų vienuolyne. Vienuolynas yra įsikūręs Putnam, Conn.
- Montrealyje, Kanadoje, įkurta Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija. Draugijos valdybą sudaro: V. Pėteraitis, Br. Katilius ir I. Andruskeviciene.
- Sudburio lietuviai, Kanadoje, Tautos Fondui paaukojo 450 dolerių.
- Lietuvių Kalbos Vadovas jau atspausdintas ir šiuo metu vykdomi įrašymo darbai.
- Jau išleistas SKAUTŲ AIDO 4-tas nr. SKAUTŲ AIDO adresas: Rūta, Box 78, Rodney, Ont. Canada. Metams kaštuoja 2\$.
- Brazilijos lietuviai nori pagaminti apžvalginę filmą iš lietuvių gyvenimo ir veiklos Brazilijoje.
- Australijoje gyvenantieji lietuviai per savo draugijas kelia balsą, kad ten būtų įsteigtas Lietuvos konsulas. Tokio konsulato įsteigimu turėtų rūpintis Lietuvos Diplomatių šefas St. Lozoraitis.
- Adelaidoje, Australijoje, įsteigė Akademini Lietuvių skautų skyrius. Skyriui vadovauja V. Ilgūnas ir Br. Mockūnienė.
- Liepos mėn. Susivienijimas Lietuvių Argentinoje minėjo 36 metų sukaktį. Šiai organizacijai priklauso daugumas Argentinos lietuvių.
- Amerikos Lietuvių R. Kat. Vargonininkų Sąjungos seimas įvyks rugpjūčio 23 d., Chicagoje.
- Lietuvių atstovų prie IRO, amerikiečių zonoje, yra E. Balceris.
- Vokietijos lietuvių bendruomenės centras iš Muencheno perkeltas į Detmoldą, anglų valdomoje zonoje.
- Lietuvių Bendruomenės Vokietijoje centro valdybą sudaro: E. Simonaitis, Zundė ir Pr. Karalius. Kontrolės komisiją — A. Lymantas, J. Strolia ir J. Rauckas. Garbės teisė — S. Vyckintas, Dr. Dumbrys ir V. Skrinškas.
- Rašytojas Petras Babickas dabar gyvena Rio de Janeiro mieste, Brazilijoje.
- Lietuvių Teatras Chicagoje persitvarkė ir išrinko naują valdybą: Stasį Pilką, Antaną Rūką ir Valiuką.
- Rašytojas Antanas Škėma parašė naują scenos veiklą — "Paskutinis tardymas" Veiklas vaizduoja bolševikų tardymą ir NKVD prisipažinimų paslaptis.
- Komunistinio susivienijimo (LDS) seime, kuris įvyko Brooklyn, paaiškėjo, kad per paskutinius dvejus metus ši organizacija nustojo 500 narių.
- Žemės Ukio Akademijoje, Kaune, profesoriauja šie komunistų paskirti asmenys: Matas Mickis (aukštojo mokslo nebaigęs) — rektorius, Jonas Kriščiūnas (aukštojo mokslo nebaigęs), V. Ruokis, Kundrotas, Sklėrius, Bulavas, Navardaitis, Mastauskis, Petrakis, Juozapavičius ir Čepinskas.
- Komunistiniai laikraščiai, išeinantieji Lietuvoje, skundžiasi, kad komjaunimas vis dar nėra tinkamai suorganizuotas. Kaltinami mokytojai, kurie komjaunuolių organizuodami nerodo jokio entuziazmo.
- Kan. M. Vaitkus, gyvenęs Vokietijoje, parašė savo prisiminimus iš Lietuvos nepriklausomybės kūrmosi laikų.
- Faustas Kirša parašė eilėraščių knygą "Svetimieji akmenys". Knygą leidžia kun. P. M. Jūras.
- Anglijos lietuvių sąjunga ruošiasi išleisti albumą, kuris pavaizduotų Anglijos lietuvių gyvenimą.
- Anglijos lietuvių namams pirkti jau surinkta 4,000 svarų. Namai numatomi pirkti Londone.
- Povilas Tautvaiša, dalyvavęs Detroito JAV "open" Sachmatų varžybose, surinko 7½ taško ir užėmė 12 ar 13 vietą. Jis 6 partijas laimėjo, 3 sulašė lygiomis ir 3 pralaimėjo.

PRANEŠIMAS

New Yorko apylinkėse gyvenantiems stud. taut. korp. nariams

New Yorke ir jo apylinkėse gyvenantieji Korporantai ir Filistariai KOP! NEO-LITHUANIA, FILIA LITHUANIA, JAUNOJI LIETUVA, HERKUS MONTE ir VILTIS prašomi skubiai pranešti savo gyvenamąją vietą, aukščiau minėtų korporacijų Organizacijai Komisijai šiuo adresu: Vytautas G. Abraitis, 97-08 110th St., Richmond Hill 19, N. Y., telefonas Virginia 7-2922-M.

Birželio m. pabaigoje Brooklyn, N. Y., įvykusioje aukščiau minėtų broliško korporacijų suveigoje išrinkta Organizacinė Komisija nutarė sudaryti pilną New Yorke ir jo apylinkėse gyvenančių korporantų-čių sąrašą.

New Yorko Organizacinė Komisija užmezgė ryšius su kitose tolimesnėse kolonijose gyvenančių broliško korporacijų esamais arba besikūriamais korporantų branduoliais. Šių metų rugsėjo mėnesį numatomas susaukti platesnis korporantų-čių suvažiavimas. Organizacinė Komisija, gavusi iš minėtų Korporacijų narių pranešimą apie savo gyvenamąją vietą, išsiuntinėsi detalius pranešimus laiškais apie numatomą tolimesnę veiklą.

New Yorko Korp. Neo-Lithuania, Filia Lithuania, Jaunoji Lietuva, Herkus Monte ir Viltis Organizacinė Komisija:

Vytautas Abraitis - pirmininkas
Grazina Šliupaitė - Siliūnienė - vicepirmininkė

Jurgis Sirusas - sekretorius
Birutė Trainytė - Paprockienė - išdinininkė

Jurgis Kiaunė - organizatorius
Povilas Ališauskas - narys

Krepšinio pirmenybės Australijoje

Iki šių metų pradžios lietuvių sportininkai neturėjo savo organizacijos ir veikė pakrikusiais. Atvykus Leonui Baltrūnui, Sporto ir Fizinio Auklėjimo Igaliotinui, Australijon, sportininkų gyvenimas pagyvėjo ir susitvarkė. Jo rūpesčiu buvo sudarytas Vyriausiasis Sporto ir Fizinio Auklėjimo Komitetas. Jo nariais yra: pirm. J. Valys, sekr. Vl. Bosikis, izd. Alg. Liubinskis, informacijos ir spaudos ved. A. Krausas ir J. Liutė. Leonas Baltrūnas, dirbdamas su didžiausia meile ir pasiaukojimu, išjudino sportininkų jaunimą visoje Australijoje. Jau yra įsteigę sporto klubus su įvairių sporto šakų sekcijomis Sydnejuje, Melbourn, Adelaidėje ir Camberroje bei kitose vietovėse. Šiuo lietuvių sportininkų gyvenimas ir veikla Australijoje įterpti į aiškios organizacijos rėmus.

Lietuvių sportininkų graži veikla ir susiorganizavimą pavaizduoja liepos 8-9 dienomis įvykusioji sporto šventė Melbourn. Vyr. Sporto ir Fizinio Auklėjimo Komitetui pavedus, Melbourn sporto klubas "Varpas" suorganizavo visos Australijos lietuvių sportininkų krepšinio pirmenybes. Į šventę suskrido, nugalėdami tūkstančius mylių, iš viso Australijos žemyn, ir jose dalyvavo šios krepšinio komandos: Sydnejaus, Camberros, Adelaidės ir Melbourn.

Štai pirmosios dienos popietę išsiričiuoja Field Artillery Diepot salėje šauniosios lietuvių

sportininkų komandos. Prisimena garsiosios Europos krepšinio pirmenybės Kaune ir Rygoje, kur lietuvių krepšinininkai laimėjo pirmąsias vietas ir liko Europos nugalėtojais. Ir Pietų Kryžiaus krašte į įvykstančias pirmenybes susirinko didis būrys žiūrovų — mūsiškių ir svečių australų. Ant teisėjų stalo ir čia žvilga laimėtojųms skirtos taurės. Atidaroma sporto šventė. Prasideda varžybos. Adelaidės ir Sydnejaus krepšinininkai susitinka pirmieji. Teisėjų varžybos, pranešinėjo per garsiakalbį angliskai ir lietuviškai Alg. Raulinaitis.

Pirmasis susitikimas pasibaigė 67:29 (23:18) Adelaidės naudai. Po šių rungtynių tą vakarą įvyko dar trys susitikimai, pasibaigusieji taip: Camberra — Melbournas 31:57 (15:21), Melbournas — Adelaidė 71:48 (31:24), Camberra — Sydnejaus 53 — 57 (26:33). Pirmosios dienos įdomiausio varžybos buvo Adelaidės ir Melbourn. Adelaidės krepšinininkai žaidė labai darniai, parodė didelį susižaidimą, gerai mėtė ir bendrai darė simpatinę įspūdį. Melbourniškiai savo sparta, gyvybe, kovingumu, mėtymu bei išnaudojimu progų buvo pranešni už kitas komandas. Sydnejaus krepšinininkai iš susitikimo su adelaidiškiais atrodė pralaimėję ir prieš Camberrą. Bet žaisdami su Camberra, Sydnejaus krepšinininkai parodė didesnę kovingumą ir išvystė didesnę spartą. Bet žaidimą laimėjo su nedidele persvara.

Vakare sportininkų garbei įvyko koncertas. Didžiulė katedros salė prigūžėjo pilna svečių. Programoje dalyvavo Bronius Kiveris iš Sydnejaus, pagriežęs labai meistriskai akordeonu tris dalykus. Solistė Margdūtė žilinskaitė — Aukštikalnienė padainavo šopeno "Rudenį" ir dvi arijas iš operų "Bohema" ir "Linksmoji Našlė". Melbourn vyrų ir mišrus choras padainavo šias dainas: švedo "Lygijoj lankelėj balti dobilėliai", Vanagačio "Laisvės Varpas", Naujajio "Oi žiba žiburėlis" ir Klaipėdos gimnazijos dainą "Mūsų gėlė". Po koncerto buvo šokiai, kuriems griežė ALD Melbourn skrybiaus orkestras.

Antroji šventės diena pradėta iškilmingomis pamaldomis St. Joseph church Collingwoode. Pamaldas laikė kun. Vaseris. Vargonavo svečias Bronius Kiveris iš Sydnejaus. Pamaldų metu giedojo Melbourn lietuvių choras. Į pamaldas atvyko apie 500 tautiečių. Erdvi bažnyčia buvo pilna.

Po pamaldų buvo tęsiamos toliau varžybos, kurios baigėsi šitaip: Camberra — Adelaidė 52:71 (14:33), Melbournas — Sydnejaus 63:39 (35:20). Varžybos apvainikuojamos stipriausios komandų susitikimu: Melbourn ir Adelaidės. Atkakliai abi komandos žaidžiamos, stengiasi kiekvieną laimėti. Štai paskutinė sekundė ir švilpukas. Garsiakalbis skelbia Melbourn sporto klubo "Varpas" krepšinio komandos laimėjimą 67:43.

Į krepšinio aikštę pakviečiamos abi komandos — Melbourn ir Adelaidės. Juozas Makulis, sporto klubo "Varpas" pirmininkas taria žodį į sportininkus ir gausiai susirinkusius žiūrovus. ALD Centro valdybos atstovas Kapočius pasveikina laimėtojus ir įteikia vienkartinę dovaną — sidabro taurę. ALD Melbourn skrybiaus vardu Pov. Baltutis įteikia "Varpui" dovaną — pereinamąją taurę ir perskaito pereinamosios taurės statutą.

Antrą vietą laimėjusiai sporto klubo "Vytis" krepšinio komandai teko AUSTRALIJOS LIETUVIO skirtoji dovaną — medžio raizinių knyga. Išlėmė baigiamos Lietuvos Himnų.

Pirmenybėms pasibaigus dar įvyko draugiškos rungtynės tarp rinktinę lietuvių krepšinininkų komandos ir geriausios australų Viktorijos komandos. Varžybos buvo labai gyvos ir įdomios. Pirmas puslaikis baigėsi lietuvių komandos laimėjimu. Bet antrame puslaikyje australai išvysto didelę spartą ir mūsų privargusius žaidėjus, keliuose susitikimuose lošusius, nugalė santykiu 61:44 (22:25).

Taip baigėsi įspūdingoji, iš visos Australijos suskridusių sportininkų šventė Melbourn. Melbournas išaugo į lietuviško jaunimo centrą. Čia gyvena Leonas Baltrūnas, Sporto ir Fizinio Auklėjimo Igaliotinis Australijai. Melbournas yra ir Vyriausio Sporto ir Fizinio Auklėjimo Komiteto būstinė. Šiame mieste yra susispietę ir PL Skautų rajono vadovybė. Čia įsikūrė ir LKF Australijos Apygardos vadovybė.

Sporto šventės reikšmė didelė. Ji išjudins sportininkus dar daugiau veikti, jungs vienon šeimoniškas prielaidas kartą ir ne leis pakriksti svetimybėje jūroje. Sporto klubų veikla padės išlaikyti mūsų jaunimą sveiką, aktingą ir veiklų. Australijos lietuvių jaunimas per sportą, kultūrinę veiklą eina geru keliu, skirdamas savo geriausias jėgas kėdiančios tėvynės išlaikymui ir garbei.

A. Krausas

RAŠALO AŠAROS

Bronys Raila

"Spaudos ančių" gamyba.

Ar girdėjote, mielas skaitytojau, kad Lietuva jau turi savo vyriausybę? Žinoma, ne tą Vilniuje okupantų sudarytą, bet kitą, užsienyje, taip sakant, "mūsų vyriausybę"...

Aš to dar nebuvau girdėjęs, bet dabar išgirdau per NAUJIENAS, kurios, atpasakodamos neseniai į Ameriką atvykusio p. V. Sidzikausko pasikalbėjimą su laikraštinkais (168 nr.), informuoja apie jo pareiškimą taip: — "Vakarų Vokietijoje esančią Lietuvos vyriausybę užsienyje pasiekiančios žinios saiko, kad" ir tt.

Šiokia ar tokia valstybės vyriausybė yra rimtas dalykas, ir būtų labai nemalonu, jei kas nors iš to pradėtų krestti juokus. Tokių liūdnu juokų laikas nuo laiko pasitaiko, kaip dar neseniai buvo ir Romoje, kur trims Vliko atstovams viešint, jų tarpe ir tam pačiam p. V. Sidzikausku, irgi kažkas pradėjo kalbėti apie Lietuvos egzilingę vyriausybę. Tik vis neaišku, kuris apaštalas Petras tai būtų galėjęs padaryti, nes visi, tarsi sėkdamį garbingojo protėvio pavyzdžiu, to išsigynė.

Bet ten buvo, turbūt, tik nesusipratimai, kuriuos iš tokios tolimos sunku sugaudyti. Tarpie Amerikoje p. Sidzikausko pareiškimai labai aiškūs ir uždokumentuoti laikraštyje su pareiškėjo fotografija. Tą Lietuvos vyriausybę Vokietijoje, t. y. užsieniuose, matyt, p. Sidzikauskas bus ir sudaręs, nes iš kito autoritetingesnio šaltinio apie tokį svarbų faktą dar nebuvo tekę girdėti.

Nesusipratimams išvengti, reikia pabrėžti, kad vargu užsieniuose rasis padorus lietuvių, kuris netekėtų ir nesidžiaugtų, jei Lietuva jau turėtų savo vyriausybę. Nerasi padorus lietuvių, kuris nebūtų laimingas, jei tokia vyriausybė būtų, bendradarbiautų su visomis laisvomis lietuviškomis pajėgomis, būtų pripažinta (!) senųjų Lietuvos Respublikos pasiuntinių ir, svarbiausia, būtų pripažinta, kaip tokia, bent vieno iš reikšmingesnių užsienio kraštų.

Tuo tarpu sunku net susigauti, apie kokią vyriausybę p. Sidzikauskas čia laikraštinkams kalbėjo. Labai gaila, bet Lietuvos vyriausybės užsienyje ligi šiol dar nebuvo. Niekas niekad apie tai nėra skelbęs, juo labiau viešai ir tinkama forma deklaravęs. Niekas nėra parodęs tokios ypatingos vyriausybės sudarymo akto. Niekas tuo klausimu konkrečiai nėra atsiklausęs mūsų liaudies. Niekas nežino apie žygius, jei ką dėl to būtų padariusi kad ir savarankiškai ar slapta susidariusi žmonių, geros valios žmonių, grupė, pasivadinsi Lietuvos vyriausybės vardu. Jei tai mūsų vyriausybė, tai mes apie ją nors truputį turėtume žinoti... Taip pat, deja, niekam iš mūsų ne paslaptis, kad užsieniuose akredituoti ir kitų valstybių pripažįstamieji Lietuvos Respublikos ministrai nei vieno žodžio savo piliečiams apie tai nėra pranešę bei pasakę, kad dabar jie, kaip natūralu, jau yra perėję tos vyriausybės dispoziciją. O jie turi būti šiuo jautriu klausimu atsargūs, ir jei jie tyli, tai dar, matyt, nieko naujo negali pasakyti.

Nieko negirdėjome ir apie tai, kad kuris užsienio kraštas tokią naująją Lietuvos vyriausybę būtų pripažinęs ar bent davęs suprasti, kad su tokiu provizoriniu organu jis dabar

ar ateityje skaitysis, kaip su vyriausybe. Priešingai, kas gi liau knisomės tokiuose reikaluose, esame gavę progos patirti, kad lemiančios ir mums svarbiausios užsienio valstybės šiuo metu dar nebuvo parodžiusios ketinimo ta kryptimi. Gerai ar blogai jos daro, kitas klausimas, bet mums negalima nesiskaityti su tikrove. Gal tremties politinių organų solidumui, gal jas geriau įtikintų kitokie metodai, o ne būtinai tie, kai būreliai žmonių pasišauka vaidinti seimus, vyriausybes, vienu brūkšniu išsprendžia konstitucijos klausimus ir tt. Gal jos turi kitų motyvų. Reikalams nokstant, vieną dieną tai paaiškės.

Lietuvos egzilingės vyriausybės klausimas nėra nujiena. Čia galima turėti visokių nuomonių. Kai gera valia, o ne politiniu šarlatanizmu jos pagrįstos, tai visuomet gali būti naudingi įnašai tai problemai rutulioti. Gali ateiti diena, ir ji gal jau ne už kalnų, kai tam tikros provizorinės Lietuvos vyriausybės klausimas pasidarys rimtai aktualus.

Žinome, jog vyriausybinių užsimojimų yra buvę kai kuriuos Vliko grupėse. Buvo pastangų paimti savo žinon, t. y. Vliko "užsienio ministrų" žinon Lietuvos pasiuntinius. Tai būtų nukirtę tu pasiuntinių paskutinę legalumą virvelę, ir todėl su geru pagrindu tos pretenzijos buvo atmetos. Bet priuatus vieno bei kito tremtinio troškimai ar jų grupių pagėdavimai negali sudaryti fakto. Tai vis geri norai, bet gerai norais ir pragaras išgrįstas...

Dabartinės informacijos apie "Vokietijoje esančią Lietuvos vyriausybę užsienyje" (!), greičiausia, yra tik tokių p. Sidzikausko gerų norų ištrauka. Tokį pagėdavimą galima visuomet turėti, — bet jį perstatyti laikraštinkams kaip faktą, reikšia juos su humoru ar pasityčiojimu klaidinti. Laikraštinkai dažnai būna pakaltinti už klaidingų žinių skleidimą, už "spaudos ančių" laidymą... Bet dabar matote, kaip laikraštinkai būna klaidinami, kaip tas "spaudos antis" išperi ne spauda, o pašalinės pėrkės...

Lietuvos vyriausybės dar nėra. Deja... Ji dar nėra iškovota ir negali būti iškovota ant žalio stalo ar per kombinatorinį intriģelės. Tikrą kovą už ją veda per kelis metus broliai Tėvynėje, ir be jų pritarimo nevertėtų skubėti su "ministerijomis" užsieniuose.

GENOCIDE! GENOCIDE!

Nors neseniai išleista, bet savo aktualumu jau spėjusią pargarsėti K. Pelėkio knygą (anglų kalba) GENOCIDE galima gauti tiesiog išsirašant iš leidyklos — "Venta", J. Rimeikis, Bismarckstr. 1, (14a) Schw. Ghuend, Germany.

Knygos kaina 2 dol. Amerikoje ji gaunama arba iš MARGUCIO redakcijos, 6755 S. Western Ave., Chicago 29, Ill. arba 2 dol. pasiuntus šiuo adresu: Mr. Eug. Vilkas, 11600 S. Lafayette Ave., Chicago 28, Ill.

Išvykdamas atostogų su šeima, pranešk DIRVAI savo adresą — gausi laikraštį ir atostogaudamas.

Dar apie pažiūras į kultūrą

Dėl A. Ignaičio straipsnio apie pažiūras į kultūrą gaunama irgi atsiliepmų, kurių dvi ištraukia čia dedame. Kitame numeryje bus dar vienas straipsnis ta tema, RED.

Man atrodo, jog visai tikslu žmonių veiklą skirstyti į dvi šakas — kultūrą ir civilizaciją.

Jau esame pripratę taip suprasti, kad kultūra yra žmogaus asmenybė, daugiausiai jos dvasinę pusę tobulinančių gyvenimo reiškinių plėtojimas, ugdymas, gerinimas. Čia priklauso ir mokslas, ir menas, ir dorovė, papročiai, pasaulėžiūra ir kt.

Civilizacija, jeigu ją suprasim, kaip medžiaginių žmogaus gyvenimo patogumų tobulinimą arba tų dalykų kultūrą (kultūra juk, lietuviškai tarant, yra tobulinamasis ugdymas), irgi yra labai naudinga ir labai reikalinga: be jos dabar žmonių gyvenimas

Anglija.

atrodo beveik neįmanomas.

Bet ar tie du dalykai vienas kitam prieštaringi? Nieko panašaus! Klysta, kas niekina civilizaciją (pats jaja naudodamasis), bet dar skaudžiau klysta, kas mano, jog susikūręs tobulai patogias gyvenimo sąlygas ir apjaudamas į visas kitas žmogaus asmenybės kultūrinimo sritis, jis jau nebe laukinis...

Civilizacija dabar sparčiai progasuoja ir jos daug kur nebe reikia skatinti. O žmogaus asmenybė tobulinanti kultūra daug kur užmirštama, apeidžiama. Tad kaip tik todėl reikia stipriau susirūpinti visomis šios kultūros šakomis, kad tai, ką vadiname kultūros vardu, neatkiltų nuo to, ką vadiname civilizacija. Reikia, kad tie abu gyvenimo ratali lygiu spartumu riedėtų. Kitaip galim tapti... civilizaciniams laukiniams.

A. Garbauskas.

TAUTOS DVASIA TAI NE AUTOMOBILIS!

Koks menkavertis posakis: — Aš esu Bernard Show nuomonės!

Pykšt į svetimų žvirblių būrį ir dar iš svetimo lanko! Tai bent didvyris!

Bernard Shaw išaugo pirklių saloj, tai kaip galima sulyginti su tais pirkliais geraširdį dūkelį, švelnių ir melodingų dainų išliuluotą?

Lietuva neužmiršo ir civilizacijos, ir joje per 20 metų pažengė tiek, kaip kiti per šimtmetį nepajėgė... Bet be dvasinės kultūros, ar civilizacija kiltų?

Tankais ir totoriali moka važiuoti. Aš daug mačiau laukinių prie triukšmingo džazo, bet aš niekad nemačiau laukinio, grojančio jautridužo smuiku, o ką ir bekalbėti, kad jis sudainuotų jausmingą lietuvių dainelę.

Svetimos kultūros lietuvis niekad neniekino. Tai totorių

savybė. Ir ne ta yra lietuvių tautos nelaimė, kad ji bodėtųsi svetimybėmis, bet ta, kad ji perdaug jas gerbė.

Kiek yra reikšmingos kiekvienai tautai savo dvasios savybės, geriausių pavyzdžių yra šaldų tauta. Ji, besilaikydama savo tautos papročių, sunkiausiose sąlygose per du tūkstantčius metų išlaikė ir net padidino savo tautos gyvybę.

Kas lygina dvasinį lobį su technika (civilizacija), pats taikytos dvasios neturi, o ko jis dvasios mažiau turi, tuo labiau žavis kitų mechanizmais. Jeigu mūsų tauta dar kiek tiek alsuoja, tai tik todėl, kad dar turi keletą savo šventų senovinių papročių. Kai jie dings — dings ir mūsų tauta... Tada aš įsijaučiau jautridužo smuiku, o ką ir bekalbėti, kad jis sudainuotų jausmingą lietuvių dainelę.

R. Aukštuolis

RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ

52 autentiškos fotografijos — bolševikų darbų Lietuvoje 1941 birželio mėnesį liudininkės. Trumpi ir tikslūs paaiškinimai lietuvių ir anglų kalbomis.

Gaunama DIRVOJE.

Kaina 75 c.

DIENOS KLAUSIMAI

Redakcija VINCAS RASTENIS, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Tel.: EN 1-4484, ar HE 1-2447

KUR PRIEŠAS?

TOKIU VARDU prieš 40 metų būdavo lietuviškuose vakaruose kartais vaidinama komedija. Bet šiandien tuos žodžius pakartodami, kalbėsime visai ne apie tą komediją. Kalbėsime apie šių dienų tragikomediją, jei susilaikysim nuo kokio liūdnesnio pavadinimo...

Dar nelabai seniai tekdavo nusiskusti vienu lietuvių tarpe praplitusiu palinkimu — be atodairos ir be jokio kritiško masto girti viską, kas yra kitur, ir peikti, kas yra savam krašte. Tai nebuvo visuotinis reiškiny, bet dažnas, dažnesnis, negu reikalinga.

Iškels, būdavo, kas nors koją į užsienius — ne tai, kad į Ameriką, ar nors į Vakarų Europą, bet tegu sau net tik tai į Eitkūnus ar Liepoją — ir tuojau pradeda: "Ot, čia tai kas kita, tai ne pas mus! Ne veltui — užsienis!" Ir jeigu kas nors iš užsienių parašydavo laiską, kad jis svetur ne viską randa esant geriau, kaip namie, jeigu grįžęs neskelbdavo ypatingo susižavėjimo kitais kraštais, tai kai kam atrodydavo, kad gal jis buvo įlindęs į kokią skylę, kurioje užsienio nei nematė. Nors gal kaip tik tas užsienio ypatumas giliau pastebėjo ir sprendė apie juos ne vien iš miestų žiburių mirgėjimo.

Tada kai kas apie tuos svetimų kraštų garbintojus ir savojo peikėjus kai kada ir negražiai pagalvodavome. Sakydavome, kad tai paukščiai, kurie... savo lizdo negerbia. Taip pagalvodavome ne iš pavydo kitiems kraštams garbės, bet dėl to, kad tie perdėti svetimų gyrimai ir savo peikimai labai dažnai būdavo visiškai neteisingi.

O dabar susiduriame su visiškai priešingu reiškiniu: dabar labai žymi dalis ne taip seniai apleidusių savo kraštą ir atsidūrusių svetimuose kraštuose apie tuos kraštus labai greit, net per greit pradeda labai kritiškai kalbėti.

Iš vienos pusės tai yra labai gražu, kad lietuviai jau išmoko vertinti savo tėvynę ir matyti jos gerąsias puses, bet iš kitos pusės blogai, kad per greit ima kitus kritikuoti ir dėl to greitumo dažnai ne visai teisingai ar net ir visai neteisingai nukritikuoja. Tai užgauna tuos, kuriems tas kritikuojamas kraštas yra savas lizdas ir kuriems jau senai nėra ar gal niekad nei nebuvo pažįstamas tas palinkimas — sava tik peikti ir svetimą tik girti. Taip visai be reikalo įgyjami priešai ten, kur galėtų būti geriausi draugai.

Amerikoj nuo seniau gyvenančių lietuvių dauguma ši kraštą laiko savo antrąja, o kai kurie, deja, jau net ir vienintele tėvyne. Ir jų didžiama jaučiasi labai gyvai užgauti, kai girdi kartais net teisingą negiriantį atsiliepiamą apie gyvenimą šiame krašte, o ką jau bekalbėti apie neteisingą peikimą!

Šitas gyvenamojo krašto ir priimtinės tėvynės gerbimas yra pagirtinas. Nepagirtina yra tik, kada kas nors, kaip liūtas gindamas nuo menkiausio priekaišto Ameriką, nei akim nemirkteli, kai girdi Lietuvą neteisingai apkalbinėjant ir net šmeižiant. Juk vis dėlto, net ir amerikiečiui, jei jis yra lietuvių kilmės, Lietuva yra prigimta tėvynė...

Būtų netiesa, jeigu kas iš tokių reiškinių darytų išvadą, jog visi lietuviai Amerikoje taip ir yra susiskirstę į du frontus. Tur būt, tik maža dalis, karštesnieji panašiai pasireiškia. Bet vistiek, kiek tuose "frontuose" bebūtų, tiems "kariautojams", o tai pat ir šaltesniesiems žiūrovams reikia daugiau atkreipti akį visai į kitą pusę.

Didžiausia tragikomedija yra tai, kad daugelis jaudinasi dėl vieno kito kritikuojančio žodžio apie Lietuvą ar Ameriką, bet ramiai praleidžia pro akis ir ausis nesiliaujančius šmeižtus bei kurstymus IR PRIEŠ AMERIKĄ IR PRIEŠ LIETUVĄ TUO PAČIU METU IR IŠ TOS PAČIOS VIETOS!

Yra čia pat Amerikoje 150,000 senų šio krašto gyventojų ir net piliečių, kurie pagal savo komunistinę prisaiką yra pasišventę tam, kad šmeižtų Ameriką. Ir jie tai daro kiekvieną dieną per savo spaudą, per kitokias propagandos priemones. Net ir tada, kai Amerikos kariai žūsta kovose, jie stoja ne už Ameriką, o už priešą! Pusė milijono kitų Amerikos gyventojų juos remia. Tad ar ne tragikomedija vyksta, kada kas Amerikos patriotizmu prisidengęs iki neapykantos tūžta už kokį gal ir nerimą žodį apie Ameriką iš naujo ateivio, kada dreba, kad kiekvienas naujas į Ameriką įžengęs žmogus, ko gera, dar gali jai saulę užstoti, o tili apie tikrųjų Amerikos pamatų knisikų darbą, ir ne tik tili, bet dar ir kitus verčia tylėti!

Apsidairykite kartą, kur yra tikras priešas, arba bent nedarykite liūdnu juokų iš patriotizmo...

Ir iš kitos pusės — neužmirškite, kad kokia ji bebūtų ta Amerika, ji yra vienintelė laisvės laukiančių žmonių viltis.

MOKESČIAI

Senatorius Taftas nelabai seniai mokesčius pavadino piliečių laisvės suvaržymu. Kadangi vidutiniškai imant Amerikos gyventojai moka mokesčių apie 25 nuošimčius savo pajamų, tai jis tiesiai ir pasakė, kad valstybė jau yra atėmusi ketvirtadalį savo piliečių ekonominės laisvės.

Šis mokesčių palyginimas su laisvės atėmimu neatrodo esąs labai tikęs palyginimas. Taftas sakė, kad, jeigu valstybė rodytų daugiau iniciatyvos ekonominiame ir socialiniame gyvenime, ir tam vis reikalaus iš piliečių daugiau mokesčių, tai ji tuo vis labiau siaurins piliečių laisvę.

Amerikos gyventojų dauguma irgi dažnai ir kartais, atrodo, net per dažnai skundžiasi mokesčiais, lyg tie mokesčiai būtų kokia nepelnyta ir nerūkalinga duoklė. Tiesa, sunku patikrinti, ar kiekvienas valstybei sumokėtas dalis sunaudojamas taip, kaip reikia, bet vis dėlto reikia nepamiršti, kad valstybės organizacija piliečiams labai daug patarnauja. Klysta tas, kas mano, kad be valstybės palaikomos tvarkos kiekvienas pats būtų suakūrus sau gyvenimą toki, kokį turi.

Kiekvienas pripažįsta, kad už nieką gali tik nieką gauti. Amerikos gyventojai turi gyvenimo standartą daug aukštesnį, negu bet kuriame kitame pasaulyje krašte. Tam daug padėjo ne tik krašto turtais, ne tik jų pačių pastangos, bet ir valstybės organizacija. O mokesčius valstybei mokame ne pačius aukščiausius. Tad tie mokesčiai ne tik nėra ketvirtadalio laisvės atėmimas, bet yra nepilna kaina už tą laisvę ir gerovę, kuria čia galima naudotis.

Prieš akis stovi mokesčių padidinimas. Šį kartą tai yra daro-

Kazys Bradūnas

Iš sonetų rinkinio
VILNIAUS VARPAI

RASUOS

Vėl suskambo koplytėlės varpas,
Vėl pavargęs pailsėt ateis.
Liko nebaigtas galbūt kasdienis darbas,
O gal degantis kūrybos spinduliais...

Čia tu būsi amžinas kaimynas
Patriarchų, laisvės pranašų —
Tas platus, vardais didingas kapinynas
Nepamirš pakviesti ir mažų.

Ir nežinomo kareivio dulkės,
Ir bajoriškos didybės pelenai,
Kurių niakada tenai nepažinai,

Čia tau prakalba lyg broliui: gulkis...
Ir atsiguli — taip lengva, taip ramu —
Vien klausais, kaip tolsta žingsniai mylimų

SENAMIESTY

Ant senų šventovės laiptų,
Kai vidudienį klausais,
Lyg nematomas kas eity
Tarp kolonų, po skliautais.

Lyg pily kas atdarytų
Žalio žalvario vartus,
Ir tyliai širdy skaitytum
Amžių atdūsius - metus.

Girdis žingsniai kunigaikščių,
Žvanga pančiai kalinių.
Iš krauju mirkėtų aikščių

Ar ne skundas kankinių?...
Ne... Ramiai balandžiai vaikšto,
Prašo saujos trupinių

Nuomonių

Prisipažino.

Jonikas "Vilnyje" paduoda ištrauką iš DIRVOS, kurioje pasakyta, kad jau šešeri metai, kaip lietuviai kovoja su tuo pačiu priešu, kuris dabar ir Korėją užpuolė, ir kad yra padarę gal ne mažiau nuostolių tam priešui, kaip jam teko Korėjoje nukentėti.

Kad nuostolių apskaičiavimas būtų pilnesnis, Jonikas dar primena, kad "Clevelande" sukruvino Antaną Bimbą, o Chicagoje išmūšė "Vilnius" langą.

Bravo, Jonikai, kad tu neužmiršai priminti! Andriulis, mat išsivadėjo savo mokytojo, ir kai policija pasiteiravo, tai "bažinosi", kad nei jis, nei "Vilnis" nieko bendra su komunistais neturi. O Jonikas, pasirodo, ištikimesnis (ar tik ne toks kytras?): kai tik pamatė, kad kažkas mini, kad ten — Europoj ir Azijoj, kai kas nebe nuo šiandien bolševikus palupa, tuoj, kaip siuvėjo žirkles atsiliepė — "ir Bimba gavo, ir mums langą iškulė!"

Nei Bimba, nei Joniko apdraudėjai nesurado, nuo ko jie nukentėjo, bet Jonikas nors kartą prisipažino, kad ir "Vilnis" su Bimba yra iš tos pačios kampanijos, kaip ir Korėjos užpuolikai. Tik ar negausi, Jonikai, velnių nuo savo "bosų" už tokį leptelėjimą?

V. K. Chicago, Ill.

• A. Bimba buvo Clevelande iškėlęs melagingą kaltinimą Jonui Sakalui dėl to gauto smūgio, bet laiku susigriebė ir nebeapsirodė Clevelande to kaltinimo palaikyti. RED.

ma ne gerovei padidinti, bet jai ir laisvei apginti. Nes jos neap-
gynus, laisvės neliktų, o mokes-
čiai tikrai labai daug padidėtų.
Džiuginantis reiškiny, kad
šiuo atveju nei visuomenė, nei
tas pats senatorius mokesčių ne-
bevadina nauju laisvės atėmimu.
Ko reikia tai reikia. Taip galvo-
ja pilietiška susipratusių.

Kito pasaulio žmonės

Antanas Degutis

(Tęsinys iš pereito numerio)

Kai ūkininkai parsivežė į namus tuos neprašytus svečius iš tolimos Rusijos, kiekvieniuse namuose turėjo sukristi visa šeima. Pasirodė, kad beveik visi tie pabėgėliai yra apskrėtę utėlėmis ir niežais, bet su tuo jau taip apsipratę, kad visai nesi-
jaudino ir patys nerodė jokio susirūpinimo tuo dalyku. Nesirūpino tėvai ir savo apšausiais vaikais.

Mūsų ūkininkai, nors ir ne savo noru, be su žmoniška užuojauta priglaudę tuos rusų pabėgėlius, noroms-nenoroms turėjo visų pirma juos pagydyti, nes taip negi buvo galima gyventi su tais žmonėmis po vienu stogu. Tad ir pradėjo rūkti kaimų pirtys, o miestelio vaistininkas nespėjo gaminti tepalų nuo niežų ir piktašausių...

Tai truko apie savaitę laiko. Geras maistas, pirtys, vaistai pabėgėlių išvaizdą labai greit pakeitė. Jų oda lyg pašviesėjo, veidai pradėjo rausti. Tuo pačiu metu pradėjo išlysti aikštėn ir tų žmonių būdas, papročiai bei moralė...

Visų pirma mūsų ūkininkams buvo labai keista, kad į pirtį tie žmonės eina visi drauge — vyrai ir moterys bei įvairaus amžiaus vaikai, berniukai ir mergaitės. Vienam ūkininkui besirengiant pirtyje maudytis, atbėgo kokios 15 metų rusaitė ir pareiškė norą irgi išsimaudyti. Buvo labai nustebinta, kai tas jos nepriėmė, o pasiūlė jai paskui ateiti: kam gi šilumą niekais leist, kad tos pačios šilumos ir dviems tikrai užtektų!

Tiesa, senesnieji prisiminė, kad dar prieš pirmąjį karą Zarasų apylinkių rusai kolonistai irgi eidavo į pirtį vyrai ir moterys drauge, arba drauge maudydavosi ežere (maudymsi kostiumai tada jiems buvo visai nežinomas dalykas), bet dabar jau ir tie apie 30 metų taip nebedarydavo. O ten, Rusijos gilumoj papročiai, matyt, per tą laiką jokios pažangos nepadarė...

Bet ne vien tų mūsų ūkininkai gavo pastebėti, prisižiūrėdami į tuos svečius. Pasirodė, kad tie žmonės per vargo metus yra įgiję ir nuostabaus apskrumo kovoti su visokiais trūkumais.

Jie mokojo paprašyti iš ūkininkų ir atliekamų drabužių. Tiesa, to ir prašyti nelabai tereikėjo, nes šeiminiškai matydami juos taip lopiniuotus, patys pasiūlė jiems paimti ką nors iš esamų atliekamų drabužių. Šiaip ar taip, bet po poros savačių tuos žmones sunku bebūtų buvę atpažinti: ne tik atsisagė, bet ir iš lopinių visai išlindo: visi drabužiai buvo pakeisti kad ir jau dėvėtai, bet dar visai neblogais drabužiais.

Taip atkutę, tie rusai, tiesiog enkavedistiniu gabumu sumezgę ryšius su pažįstamais, panašiai kaip ir jie, išsimėčiusiais po kaimus maždaug 20 kilometrų apylinkė. Pradėjo lankyti vieni kitus. Ir... iš tokių kelionių niekad negrįždavo tuščiomis. Grįždavo su ryšuliais skalbinių: marškinių, paklodžių, užvalkalų ir net staltiesių... Pirkdavo? Ne, tai buvo negalimas dalykas, nes jie neturėjo pinigų, o ir pardavinėti tokių dalykų tada beveik niekas nepardavinėjo, kadangi okupacijos metu pasigaminoti naujų audeklų buvo labai sunku. Rusės sakydavosi, kad gavo tuos dalykus dovanų. Netrukus paaiškėjo, kaip tos "dovanos" duodamos. Jei tik šeiminiškai padžiovė nuošalesnį vietoj skalbinius ir nesaugojo, tai reiškia, kad jau ir "padovanojo" kakiai pro šalį praeinančiai rusei... Ir taip, iš pabėgėlių dėžių kasdien į ūkininkų šiukšlynus krito vis daugiau ir daugiau skarmalų, o į tas dėzes gulė vis daugiau lietuviškų drobių...

Pagauti bevagiančius juos buvo nelen-gva, o dar sunkiau įrodyti, kad tie daiktai vogti: jie juos parsinešdavo vis iš kur nors iš toliau, kad nebūtų kam tų daiktų atpažinti. Sunku buvo juos ir perspėti. Išpučia akis ir stebisi, kokios dar čia gali būti kalbos: visų pirma, jeigu kas duoda, tai kaip neimsi, o antra — iš viso jūs čia per turtin-gai gyvenate ir kai ateis "anie", tai viskas nueis velniop! Ir dabar dar gali visko atsitikti, pav., partizanai, ar gaisras...

Po tokio paaiškinimo pabėgėlių priglaudusiam ūkininkui pasidaro aišku, kad geriau tylėti ir kentėti, kadangi kitaip svečiai gali ir desantininkus užrodyti, arba padegti trobas ir išnykti...

Vaikus nuo 4 iki maždaug 10 metų jie tuojau paleido elgetauti pas artimesnius gyventojus. Moterys, kaip vaikams, gana gausiai visko duodavo. Vaikai parvilkdavo ir mėsos, ir kiaušinių. Bet greit tas elgetavimas buvo perorganizuotas. Mėsos, kiaušinių didesnių atsargų neišlaikys, toliau vežtis nepatogu. Tai jie pasirūpino gauti kiek linų sėmenų. Padalino vaikams po saują ir išsiuntė pas kitus ūkininkus — nieko daugiau neprašyt, tik šitokių grūdėlių. Rezultatai buvo puikūs: kiekviena šeima prisirinko po geroką maišelį sėmenų. Kam? Ogi tuojau nugabeno pas vieną vietinį rusą, kuris turėjo aliejui spausiti prietaisus ir prisipažė aliejaus. Puiki parama tolimesnei kelionei, kada kiekvienas riebėlas yra už auksą vertingesnis!

Tie žmonės tačiau irgi nebuvo vienodi. Seniai — nuoširdūs, kalbūs, atviri. Bet akiratis jų menkas. Atsidūsta tik ir taria: "Ach, ty car' batiška!..." Tai reiškia, kad visos jų atgalinės svajonės sueina į caro asmenį. Geri buvę, palyginti, laikai... Visko buvę "pilna". O paskui — "pažiūrėk", sako, "jūs mus, j mūsų turtą, ir matys, ką mes turėjome tame komunistiniame rojuje..." "Jūs tai, matyt, kitaip gyvenot..." Kai pasakai, kad mes tai kaip tik geriau pradėjome gyventi, kai nebeturėjome caro, tai žmogelis tik pasižiūri klausiamai į akis, paskui vėl kažkur tolyn, ir vėl atsidūsta: "Ach, ty car' batiška!..."

Kai paklausi juos, ar toli mano bėgti, visi aiškino, kad bėgs tol, kol sutiks amerikiečius ir anglus, nes tik ten esąs išsigelbėjimas. Vargšai, nemanant, kad Jaltoje tie išgelbėtojai prižadė Stalinui juos atgal sugrąžinti... Prižadėjo ir daugumą atidavė...

Visai kas kita buvo jaunesnieji, augę jau po revoliucijas. Tie skyrėsi nuo senų, kaip žemė nuo dangaus.

Šitie daugiausiai gyveno tik tai dienai. Ypač mūsų ūkininkų pasibaisėjimą kėlė mažamečių paauglių ištivirkimas. Jaunesnieji tėvai tuo savo vaikų ištivirkimu tiek pat tesirūpino, kiek ir jų niežais ar šašais. Seniai irgi dėl to per daug nesijaudino. Sako — kolchoziškas gyvenimas, po kelias šeimas vienoj troboj, iš pat mažens visko prisižiūri, ką dabar padarysi...

Navikų kaime, Dusetų valsč., 13 metų gimnazistė Navikaitė ėjo dienos metu iš kaimynų. Iš krūmų ją puolė sužvėrėjęs 15-metis "pionierius" komunistiškas "skautas"). Mergaitė gynėsi, bet kur ji atsigins nuo atsipenėjusio maskoliuko! Išniekintą ir nepaprastai sužalotą mergaitę iš to žvėriu-ko atėmė tik vėliau pro šalį ėjęs kaimynas.

Mergaitė teko išvežti į Zarasų ligoninę, iš kurios po trijų mėnesių grįžo ne tik fiziškai invalidė, bet ir nebesveiko proto... O kai tą sadistą kvotė policija, tai atėjusi į policiją motina, maždaug 35 metų moteris — irgi jau porevuliucinio auklėjimo — labai nustebo, kad jos sūnelis gali būti baudžiamas: — Kas čia tokio, jei berniokas užsimanė "pasmaguriuoti"! Juk prieš valdžią jis nekalbėjo!

Vadinasi, vienintelis nusikaltimas, kurio jie įpratę saugotis, tai ko nors darymas prieš valdžią. Visa kita leistina...

Buvo net toks atsitikimas, kad pagyvenusi moteriškė Zavadskienė, einantią iš Baltriškių bažnyčios, užpuolė du toki beelgetaują ištivirkę paaugliai, bet toji buvo dar pakankamai pajėgi apsiginti. Ūkininkas Briedis užtikio savo klojime pas jį priglaustų pabėgėlių vaikus — brolių su seseria, vienas 16, kitas 14 metų — beištivirkaujančius. Kai nustebo ir nusigandęs pasakė tėvams, tie tik pečiais patraukė...

Taip, tai buvo kito pasaulio žmonės. Tada tai buvo tik pabėgėliai. O dabar to pasaulio žmonės siaučia mūsų tėvynėj, kaip viešpačiai...

Lietuvių Kalbos Draugija ir jos įstatai

Pernai, 1949 m. gruodžio 29 d., DIRVOS Nr. 52 aš iškėliau mintį, kad būtina reikia sudaryti tokį centrą, kuris rūpintųsi pagrindiniais mūsų kalbos reikalais ir ieškotų kelių ne tik tai kalbai apsaugoti nuo nuolatinio nykimo, bet ir be perstojo jai toliau gerinti, tobulinti. Tuomet man, tik ką atvykusiam į JAV, dar nebuvo visai aišku, ar tam reikalui geriau būtų atgaivinti nepriklausomą Lietuvių ir vėliau Vokietijoj gyvavusią Lietuvių Kalbos Draugiją, ar kurti kokį nors naują sambūrį. Vėliau, gavus įvairių atsiliepimų, tiek iš buvusių LKD narių, tiek iš kitų mūsų gimtosios kalbos brangintojų ir plačiau kalbamą reikalą apsvačius drauge su artimaisiais bendradarbiais, buvo nuspręsta atgaivinti Lietuvių Kalbos Draugiją, kuri platų lietuvių bendrinės kalbos kultūros barą yra išvairiusi nepriklausomaj Lietuvoj ir tą darbą buvo toliau pasiryžusi varyti tremtyje. Tam tikslui Vokietijoj veikusios Lietuvių Kalbos Draugijos Valdyba ėmėsi konkrečios iniciatyvos ir tam tikrame daugely tautinių laikraščių paskelbtame atsišaukime pranešė, kad atkuriamą LKD valdybos veikla. Savo pirmuoju uždaviniu ji, ši valdyba, numatė suprojektuoti naują kalbinės veiklos organizaciją, parūpinti tinkamus įstatus ir ją įsteigti.

Pradėjus šį uždavinį vykdyti, tuojau buvo susidurta su visa eile sunkenybių. Visų pirma pasirodė, kad neįmanoma dėl finansių aplinkybių visiems LKD valdybos nariams drauge suvažiuoti, todėl Columbaus mieste gyvenančio J. M. Laurinaičio vietoje turėjo būti valdybą kooptuotas Clevelande gyvenęs I. Malinauskas, įvairių vadovėlių autorius ir žinomas pedagogas. Toliau, ruošiant LKD įstatus, buvo susidurta su įvairiomis techninėmis kliūtimis, pvz., su visuotinių suvažiavimų galimybiomis, lėšų trūkumu ir kt. Todėl, atsižvelgiant į visas šias kalbinei veiklai labai nepalankias aplinkybes ir prisitaikant prie naujų gyvenimo sąlygų, kiek galint buvo stengiamasi apsieiti be ligiolinių įprastinių, bet šiuo metu neįvykdomų formalių ir visdėlio įstatų paruošti tokius, kad jais šiaip būtų galima pradėti organizacinį ir koordinacinį bendrinės lietuvių kalbos kultūros darbą.

Negalėdama suaukoti steigiamojo LKD susirinkimo, laikiną LKD valdybą (pirm. Pr. Skardžius, sek. St. Barzdukas ir narys I. Malinauskas) savo 1950 m. gegužės 27 d. posėdyje apsarstytą ir priimtą LKD įstatų projektą nutarė paskelbti spaudoje, išsiuntinėti buvusiems LKD nariams bei kitiems žymiesiems lietuvių kalbos mylėtojams ir paraginti juos, kur aplinkybės leidžia, tuojau nedelsiant kurti LKD skyrius, apsarstyti juose jau sudarytą įstatų projektą ir su pastabomis jį grąžinti ligiolinei valdybos pirmininkui. Kai bus įkurti bent keli toki skyriai ir jų apsarstytas bei priimtas LKD įstatų projektas, laikiną LKD valdybą tuojau sudarys rinkimų komisiją ir stengsis korespondenciniu būdu išrinkti naują centro valdybą.

Visais su LKD susijusiais reikalais prašome kreiptis šiuo adresu: Pr. Skardžius, 6608 Bliss Ave., Cleveland 3, Ohio.

Dr. Pr. Skardžius
LKD pirmininkas

LIETUVIŲ KALBOS DRAUGIJOS ĮSTATAI

Projektas.

I. Bendrieji dalykai

1. Lietuvių gimtąjai kalbai palaikyti, ugdyti ir tobulinti steigiamą Lietuvių Kalbos Draugiją, sutrumpintai LKD vadinama.
2. LKD veikia visuose kraštuose, kur yra lietuvių ir kur yra jos veiklai legalių sąlygų.
3. LKD turi juridinio asmens teises, taip pat savo antspūdą ir išvirsinius narių ženklus, kuriuos nustato centro valdyba.
4. LKD centro valdybos būstinė yra ten, kur gyvena daugumas jos narių.

II. Tikslas ir uždaviniai

5. Siekdamas savo tikslo (§1), LKD:
 - a) jungia lietuvių kalbininkus, lituanistus mokytojus, lietuviško žodžio menininkus ir visus kitus, kuriems gyvai rūpi lietuvių kalba, jos gyvata ir pažanga;
 - b) rūpinasi lietuvių kalbos išlaikymu privačiame ir viešame gyvenime — šeimose, bažnyčiose, mokyklose, organizacijose ir t.t.
 - c) įvairiomis priemonėmis (spaudiniais, straipsniais, atsišaukimais, paskaitomis, pasikalbėjimais, lietuvių kalbos kursais ir mokyklomis, kultūrinėmis pramogomis, premijomis ir t.t.) žadina gimtosios kalbos meilę bei pagarbą ir kovoja su neigiamais jos reiškiniais;
 - d) svarsto ir sprendžia įvairius gyvybinius lietuvių bendrinės kalbos — rašybos, žodžių darybos, žodyno, naujadarų, skolinių ir kt. klausimus;
 - e) remia lietuvių kalbai nušelpinčius bei lietuvių kalbą studijuojančius asmenis ir jų vargą patekusius savo narius;
 - f) santykiauja su kitų tautų panašiomis organizacijomis ir atskirais kalbininkais bei kitais asmenimis, kurie domisi lietuvių kalbos mokslu bei praktika.

III. Nariai

6. LKD sudaro: a) nariai, b) garbės nariai, c) lietuvių kalbos rėmėjai.
7. LKD nariais gali būti visi lietuviai ir lietuvių kilmės asmenys, kurių teisių nėra susiaurinę valstybiniai įstatymai ir kurie nepriklauso prie lietuvių tautos reikalams priešingų organizacijų.
8. LKD narius priima skyrių valdybos ir apie tai praneša centro valdybai.
9. LKD narys:
 - a) aktyviai remia LKD veiklą;
 - b) palaiko ir ugdo svarbiausias lietuvių kalbos vertybes — jos kultūrą, dvasią ir grožį;
 - c) rūpinasi lietuvių kalbos išlikimu ir visomis priemonėmis saugo ją nuo nykimo;
 - d) atlieka LKD organų pavedamas pareigas ir vykdo jų nutarimus;
 - e) moka centro valdybos nustatytą nario mokestį ir kitaip remia draugiją.
10. LKD nario teisės:
 - a) dalyvauja LKD veikloje ir jos organų rinkimuose;
 - b) nustatytomis sąlygomis gauna LKD leidžiamą laikraštį ir kitus leidinius;
 - c) gauna nario pažymėjimą ir teisę nešioti nario ženklą;
 - d) naudojasi pirmenybėmis, kurias nustato LKD organai.
11. Garbės nariais centro valdybos renkami asmenys, kurie yra ypatingai nusipelnę lietuvių kalbai ir LKD.
12. Lietuvių kalbos rėmėjais centro valdybos skelbiami tie asmenys, kurie materialiai (pinigais, turtu ir pn.) remia LKD veiklą.

IV. Vykdomieji organai

13. Vykdomieji LKD organai yra centro valdyba ir kontrolės komisija.
14. Centro valdyba:
 - a) vadovauja LKD veiklai ir vykdo jos uždavinius;
 - b) steigia Lietuvių Kalbos Centrá, dalykines sekcijas bei komisijas ir tvirtina jų veikimo taisykles;
 - c) atstovauja LKD;
 - d) atlieka kitas pareigas šių įstatų dvasia.
15. Centro valdybą renkami 5 nariai ir 2 kandidatai.
16. Kontrolės komisija:
 - a) stebi LKD veikimą ir tikrina finansines apyskaitas;
 - b) savo nutarimus praneša LKD organams.
17. Į kontrolės komisiją renkami 2 nariai ir 1 kandidatas.

V. Vykdomųjų organų rinkimas

18. Vykdomiesiems organams rinkti centro valdybą sudaro trijų LKD narių komisiją, kuri pradeda veikti ją viešai paskelbus.
19. Rinkimų komisija skelbia rinkimų laiką, tvarką ir rezultatus.
20. Kandidatus į centro valdybą ir kontrolės komisiją gali siųsti centro valdyba ir kontrolės komisija, taip pat kolektyviai ne mažiau kaip 3 LKD nariai.
21. Rinkimai vykdomi korespondencijos būdu rinkimų komisijos nustatyta forma.

VI. Skyriai ir apygardos

22. Vietovėse, kur susiranda bent keli nariai, steigiami LKD skyriai.
23. LKD skyriui vadovauja skyriaus valdyba, renkama metiniame skyriaus susirinkime mažiausia iš 3 narių ir 2 kandidatų.
24. Skyriaus valdyba:
 - a) vadovauja LKD skyriaus veiklai;
 - b) priima į skyrių naujus narius ir jų sąrašus siunčia centro valdybai;
 - c) praneša centro valdybai lietuvių kalbos rėmėjus (žr. §12);
 - d) reikiama centro valdybai savo sumanymus, pageidavimus ir kt.;
 - e) šalina narius, kurių veikla nesiderina su LKD tikslais, ir juos praneša centro valdybai;
 - f) surinkto nario mokesčio ir kitų pajamų 50% siunčia centro valdybai;
 - g) vykdo skyrių susirinkimų nutarimus ir centro valdybos nurodymus;
 - h) atstovauja skyriui.
25. Skyriaus kontrolės komisija renkama metiniame skyriaus susirinkime iš 3 narių ir 2 kandidatų. Ji stebi skyriaus veikimą ir tikrina jo finansines apyskaitas ir savo nuomonę praneša skyriaus metiniam susirinkimui.
26. Atskirų kraštų apygardiniams reikalams tvarkyti centro valdyba gali įgalioti pajėgesnius vietinius skyrius.
- Tokio skyriaus valdyba:
 - a) derina to krašto LKD skyrių veiklą;
 - b) palaiko ryšį tarp skyrių ir LKD centro valdybos;
 - c) reikalauja šaukia LKD apygardinius suvažiavimus;
 - d) atlieka kitas pareigas šių įstatų dvasia.

VII. Lietuvių Kalbos Centras

27. Lietuvių Kalbos Centras:
 - a) sudaromas iš lietuvių kalbos moksle ir praktikoje pasižymėjusių žmonių;
 - b) sprendžia įvairius lietuvių kalbos mokslo ir praktikos klausimus;
 - c) teikia kalbinių patarimų;
 - d) atlieka kitokius lietuvių kalbos uždavinius.
28. Lietuvių Kalbos Centro narių skaičius ir jų kompetencijos laikas neaprežtas. Į jį gali įeiti taip pat ir valdybų bei kontrolės komisijų nariai.
- Atskiriems klausimams LKC gali kviešti ekspertų.
29. LKC darbo vadovybę sudaro pirmininkas ir sekretorius, renkami pačių LKC narių.
30. LKC centro valdyboj atstovauja jo pirmininkas arba kitas kuris jo pavestas asmuo.
31. Kontrolės komisija LKC veiklos netikrina.

VIII. Vidaus tvarkos dalykai

32. Balsavimai LKD atliekami paprasta balsų dauguma. Mokslo sričiai priklausančiais klausimais nebalsuojami.
33. Rinkimai vykdomi slapta balsavimu, jei nėra kitaip nutarima.
34. Išrinktieji asmenys pareigomis pasiskirsto ir pareigas tiksliai nusistato patys. Kandidatai įeina pasiūlymus organų nariams.

IX. Lėšos

35. LKD lėšas sudaro narių mokesčiai, aukos ir kitokios pajamos. Jos naudojamos darugijos veiklai ir reikalams, numatytiems šiuose įstatuose.

X. Likvidacijos klausimai

36. Likviduojamo skyriaus turtas perduodamas centro valdybai.
37. LKD likviduojama centro valdybos nutarimu, sutinkant kontrolės komisijai. Šiuo atveju jos turtas skiriamas lietuvių kultūriniais reikalams šių įstatų dvasia. Likvidacijos motyvai paskelbiami viešai.

XI. Pereinamieji nuostatai

38. Šie įstatai įsigalioja pasisakius už juos ne mažiau kaip dviem LKD skyriams. Keičiami 2/3 skyrių nutarimu.
39. LKD organizavimo darbą atlieka tremtyje (Vokietijoje) veikusios LKD valdyba, esanti Jungtinės Amerikos Valstybėse. Clevelandas, 1950.V.27.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Apie rugpjūčio 3 d. į New Orleansą uostą ir apie rugpjūčio 9 d. į New Yorką laivą "General Langfitt" atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Aleknavičienė Ona — Wesley, N. Y.
Atkočaitis Izidorius, Laimutė — Alligator, Miss.
Balandis Alfredas — Brooklyn, N. Y.
Baltromanaitis Jokūbas, Antosė, Povilas — Chicago, Ill.
Baltromaitė Veronika — Chicago, Ill.
Baltrūnas Bronius, Birutė, Danutė — Cicero, Ill.
Burcikaitis Edmundas, Stasė, Ma-

Kvecas Simas — Chicago, Ill.
Kuraitis Algirdas, Tamara, Viktoras, Vytenis — Mt. Clemens, Mich.
Liepinienė Zenta — Central Village, Conn.
Lopas Marija, Kazys — Stamford, Conn.
Maksvytis Vytautas — Baltimore, Md.
Mikalauskas Juozas — Cleveland, Ohio.
Mockus Vincentas, Bronė, Antanas — Detroit, Mich.
Kondratas Vladas — Chicago, Ill.
Navickas Povilas, Elzė, Gerda — Abilene, Texas
Naujokaitis Jonas — Detroit, Mich.
Pakalnis Jonas — Chicago, Ill.
Kun. Petrulevičius Eduardas — Chicago, Ill.
Peteraitis Jurgis, Marija, Danuolė, Rasutė — Chicago, Ill.
Pocius Julius — Chicago, Ill.
Sodeika Stepas — Cicero, Ill.
Stasys Jonas — Chicago, Ill.
Serapinas Jonas, Janė — Detroit, Mich.
Tvarkūnas Bronius, Magdalena, Kestutis, Danutė — Philadelphia, Pa.
Vidra Jonas — Huron, Ohio
Vieraitis Kazys — Philadelphia, Pa.
Vyšniauskas Mykolas — Jersey City, N. J.
Vyšniauskaitė Anelė — Chicago, Ill.

Naujas žodynas

V. Pėteraičio

"Mažasis lietuviškai - angliškai žodynas"

(su tartimi), naujai išleistas, apimantis virš 12,000 žodžių, įrašytas kietais drobės viršeliais, 418 psl., gaunamas šiuo adresu: Gabija, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Kaina \$2.00.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

Smulkesnių žinių apie šiuos mirusius Redakcija neturi

PALDAUSKAS Kazimieras, iš Tauragės apskr., Laukuvos p., Palukystės km., mirė balandžio 8 d. Chicago, Ill.

KRISTUPAITIENĖ Margareta, pusamžė, gimus Lyon, Pa., mirė balandžio 12 d. Chicago, Ill.

PUZARAS Adomas, pusamžis, iš Mažeikių apskr., Akmenės par., Raudžių k., mirė Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 40 metų.

CERKAUSKAS Ipolitas, pusamžis, iš Tauragės apskr., Kalčinų par., mirė Chicago, Ill., balandžio 17 d. Amerikoje išgyveno 40 metų.

DAMBRAVA Vincas, 71 metų, mirė balandžio 10 d. Detroit, Mich.

PELUKAS Jonas, 62 metų, mirė balandžio 14 d. Detroit, Mich.

VAITKIENĖ Veronika (Laurentaitė), pusamžė, iš Panevėžio apskr., Raguvos par., Vėžiškių k., mirė balandžio 22 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 32 metus.

KULIAUSKIENĖ Elena (Gudauskaitė), pusamžė, iš Metelių par., Obelinų k., mirė balandžio 23 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 50 metų.

STASKUS Jurgis mirė kovo 23 d. Newark, N.J.

PEČIUKAS Jonas, 58 metų, iš Pušaloto par., Dikonėlių k., mirė balandžio 18 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 40 metų.

KLIMAS Liucija mirė balandžio 6 d. Brooklyn, N.Y.

VALIULIS Petras mirė balandžio mėn. Lawrence, Mass.

KATAUSKAS Alekas, 66 metų, mirė kovo 25 d. Sheboygan, Wisc. Amerikoje išgyveno 35 metus.

SVEŽAUSKAS Antanas, 66 metų, mirė balandžio mėn. Wilmerding, Pa.

SEVERINAS Mykolas, iš Punksko par., Burokų k., mirė kovo 31 d. Rochester, N.Y. Amerikoje išgyveno 43 metus.

POVILANSKAS Jonas mirė balandžio 13 d. Brooklyn, N.Y.

USELIENĖ Ona (Šimkiutė), pusamžė, iš Tauragės apskr., Švėkšnos par., mirė balandžio 27 d. Chicago, Ill.

SIRUNAS Juozas, 84 metų, iš Kauno apskr., Laipusių k., mirė balandžio 28 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 64 metus.

KAVALIAUSKAS Kazimieras, 59 metų, mirė vasario 25 d. Buenos Aires, Argentina.

CYKMANAS Antanas, 46 metų, iš Baranavičių apskr., mirė vasario 22 d. Buenos Aires, Argentinoje išgyveno 26 metus.

MILIAUSKAS Juozas, iš Kauno miesto, mirė Buenos Aires vasario 22 d. Argentinoj išgyveno 26 metus.

GAILEVICIENĖ Julė (Vireliūnaitė) mirė vasario 17 d. Buenos Aires, Argentina.

KURKLIETIS Albertas, 26 metų, iš Biržų apskr., mirė vasario 25 d. Montevideo, Urugvajuje. Ten buvo išgyvenęs 19 metų.

SVERKEIKIENĖ Anelė, 57 metų, iš Panevėžio apskr., mirė kovo 3 d. Binghamton, N.Y.

PACEVICIENĖ Morta, 65 metų, mirė kovo 19 d. Schenectady, N.Y.

BARAČAUSKAS Juozas, 57 metų, mirė kovo 6 d. Madison, Ill.

MALINAUSKIENĖ Ona mirė balandžio 1 d. Old Forge, Pa.

Čia lietuviškas lobis!

Leidyklos PATRIA leidiniai:

Grožinė literatūra.

1. Jurgis Jankus	Naktis ant morų	\$2.50
2. L. R. Tremtyje Metraštis	Tremties metai	3.00
3. Petrė Orentaitė	Marti iš miesto	0.75
4. Vincas Ramonas	Kryžiai	2.00
5. Stasys Santvaras	Laivai palaužtom burėm	1.25
6. Antanas Skėma	Nuodeguliai ir kibirkštys	1.50
7. Stepas Zobarskas	Savame krašte	2.25

Įvairūs leidiniai

1. Dr. J. Balys	Tautosakos skaitymai I-II dalis	3.00
2. Viktoras Gaillius	Vokiškai - lietuviškas žodynas	3.00
3. Vik. Kamantauskas	Prancūzų kalbos vadovėlis	0.50
4. Vik. Kamantauskas	Ispanų kalbos vadovėlis	0.50
5. Dr. M. Gimbutienė	Mūsų protėvių pažiūros į mirtį ir sielą	0.25
6. Dr. Pranas Skardžius	Lietuvių kalba, jos raida ir susidarymas	0.25
7. Arch. Sk. Šlapelis	Lietuvos žemėlapis	0.50
8. Pranas Naujokaitis	Lietuvių literatūros istorija	2.00
9. Dr. A. Šapoka	Lietuvos istorija (iš anksto užsisakant ir priskaitant pašto išlaidas)	

Jaunimo literatūra.

1. Stasys Laucius	Po pilkais debesėliais	0.50
2. Jonas ir Adolfas Mekai	Knyga apie karalius ir žmones	0.40
3. Vytė Nemunėlis	Tėvų nameliai	0.50
4. Vytė Nemunėlis	Mažoji abecėlė	1.10
5. Vytautas Tamulaitis	Sugrįžimas	1.10
6. Stepas Zobarskas	Aušrelė I dalis	1.50
7. Stepas Zobarskas	Brolių ieškotoja	0.50
8. Stepas Zobarskas	Ganyklų vaikai	0.80
9. Stepas Zobarskas	Riestausio sūnus	0.70
10. Stepas Zobarskas	Per šaltį ir vėją	0.40

Knygos svetimomis kalbomis.

1. Prof. Dr. V. Jungfer	Litauen, Antlitz eines Volkes	2.50
2. Prof. Dr. V. Jungfer	Litauischer Liederschatz	0.70
3. Juozas Pašilaitis	Hearken then Judge	0.25
4. Maurice Scherer	Petras Kiaulėnas	2.00
5. Stepas Zobarskas	Das Lied der Sennen	1.50

Derinant leidyklos PATRIA knygų platinimo darbą pasaulyje, knygų kainos pakeliamos ir galutinai nustatomos aukščiau pažymėtos nuo paskelbimo dienos.

AŠ TAVO BICIULĖ KNYGA!

Reikalaukite ir pinigų arba vardinius pašto Money orderius siųskite leidyklai

PATRIA, 45 St. Johns Pl., Stamford, Conn.

Leidyklos PATRIA įgalioti: Vyt. Mazoliauskas, Jonas Rutkauskas.

CLEVELAND IR APYLINKĖSE

BUVO MALONUS POBUVIS

Pereitą sekmadienį ALT Sąjungos skyriaus surengtas pobūvis praėjo labai maloniai. Susirinko per 200 žmonių. Geras oras ir gamtos atžvilgių ypatingai graži p.Tamošaičių rezidencijos vieta, jos erdvumas suteikė svečiams didelio malonumo.

Pažymėtina, kad čia įvykusiam pokalbyje apie šiuo dienų įvykius dalyvavo ne būrelis "politikutojų", bet beveik visi svečiai. Pagrindinės pasikalbėjimo mintys paduodamos pirmame puslapyje (įvykiai ir išvados).

Apsilankę pobūvyje ir iš Kanados grįžta D. ir S. Adomaičiai: D. Adomaitis yra chemikas, dirbęs vienoje Gary, Ind., įmonėje, S. Adomaitienė daugelyje kolonijū jau gerai pažįstama dainininkė solistė. Kitą dieną svečiai apsilankė DIRVOJE ir iš čia paeidė paskleisti muzikų tarpe geroką pluoštą senesnio leidimo gaidų.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

Mūsų specialybė
virtuvių, vonių, arkų ir spalvotų langų
PERTAISYMAS

Taip pat popieriuojame arba dažome kambarius

K. ŠTAUPAS

16908 Endora Rd. KE 1-8794

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raskandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: POTomac 1-6899

CLEVELANDAS GIMINIUOJASI SU TORONTU!

Tą giminyntę kuria čiuurioniečiai... Jau antras čiuurionietis "krita nelygioj kovo" prieš Torontą lietuvaites. Šį kartą tai buvo Antanas Kavoliūnas, kurio vestuvės įvyko Toronte pereiną šeštadienį. Ta proga į Torontą buvo nuvykę keletas kitų čiuurioniečių ir... rezultate numatomos dar dvejios vestuvės. Šį kartą ir merginų "frontas" tu-

SIOS SAVAITES PRAMOGOS

Šeštadienį nuo 2:00 iki 8:00 val. p.p. — Lietuvių Klubo piknikas (Morscher's Farm, važiuoti Highland Rd., paskui į 1 mylią Miner Rd.). Nariams ir jų žmonoms alus nemokamai, tik reikia turėti savo stiklus. Svečiams — nario mokesčio kaina.

Semadienį, 3:00 val. p.p. namų savininkų piknikas J. Cepienės odo, 17903 Dorchester Rd. Kvietiami nariai ir kiti.

Taip pat sekmadienį, 2:30 val. p.p., Naujosios parapijos sode tos parapijos piknikas. Šio pikniko pelnas skiriamas bažnyčios ir mokyklos statymo fondui. Klebonas ir komisija maloniai kviečia dalyvauti

SVEČIAS IŠ KANADOS

DIRVOS skaitytojas iš Montrealio, Dagilis Antanas, apsilankė redakcijoje su linkėjimais nuo Montrealiečių. Jis buvo atvykęs į Clevelandą giminių apilankyti.

PRANEŠIMAS NEPILEČIAMS
Vyriausias JAV prokuroras dar kartą primena visiems nepilečiams, kad jie turi registruotis šia tvarka:

a) Kurie yra į Ameriką atvykę laikinai, ribotam laikui, turi pranešti savo adresą kas trys

mėnesiai, vistiek, ar adresą pasikeitę, ar ne.

b) Kurie yra atvykę su nuolatiniu apsigyvenimo vizomis, kiekvieną savo adresą pakeitimą turi pranešti per 5 dienas nuo pakeitimo.

Primenama, kad už šių reikalavimų nevykdymą gali būti baudžiama.

Pranešimus reikia siųsti tokiu adresu: Commissioner of Immigration and Naturalization, Washington 25, DC. Tiems pranešimams yra atspausdinti tam tikri formuliarai — atvirukai, kurių galima gauti kiekviename pašte arba imigracijos įstaigoje. Jų reikalaujant reikia prašyti "Farm AR-11"

HIPPODROME

Nuo rugpjūčio 9 dienos čia pradėdama rodyti nepaprastai linksma komedija "Pretti Baby" (Dailus kūdikis), kurioje vyksta jaunos merginos, tarnaujančios raštinėje, nuotykių. Dėl savo gudrumo ji greit kyla tarnyboje, tik susidaro keblumas, kilus klausimui, iš kur tas kūdikis... Pasirodo, kad ir čia gudrumas: ji neįsijosi suvystytą lėlę ir visada gauna sėdimą vietą autobusų! Svarbiausiose rolėse Betsy Drake, Dennis Morgan, Edmund Gwenn.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame gerb. Tamošaičiams už puikią vietą mūsų rengtam pobūviui, suteikusių visiems dalyvavusiems didelio malonumo; P. J. Žiūriui už įdomų pranešimą, J. Salasevičiams už bufeto parengimą ir tvarkymą, bufeto talkininkams: K. Cicėniui, O. Karpienei, E. Rastenienei, bilietų pardavinėtojams K. ir M. Nasvyčiams, akordeonistui Bielskui ir visiems kitiems, padėjusiems prie pobūvio parengimo.

ALT Sąjungos Clevelando skyriaus valdyba.

DU LAIŠKAI

Neseniai DIRVA gavo nuo vieno seno savo skaitytojo tokių du laiškus:

1)

Susimildami meskite iš DIRVOS straipsnį "Kas ir kur". Tai baisia netikės, neįdomus ir nuobodus skaityti. O vietos užima labai daug — net dvi špaltas kiekvieną savaitę. Kas gi skaitytojams do idomumas, jei tų kur Italijoje ar Francijoje ar kur kitur kas nors ką pasakė ar darbą gavo? Atrodo, kad tikrai ponų pavardės yra garsinamos. Tokie raštai skaitytojams neįdomūs. Taipgi trumpinkite kiek tik galime raštus apie "Kultūrą".

2)

DIRVOJE nr 28 tilpo apgarsinimas: "Reikalingi 2 mūrininkai ir du darbininkai pamatams ir rūsiui išmūryti"...

Kaip lietuvių tauta gyvuoja pasaulyje, tai da niekas iš lietuvių nėra matęs ar girdėjęs, kad kas nors rūši mūrintų. Juk į rūši bulves supila ir jokio išmūrinimo nereikalinga. Kas nuotabiausia, kaip tas žmogus gavo iš miesto leidimą savo kieme (yard) rūši kast?!! Jūs rūši turi būt mažiausia 12 pėdų gilumo apvalaina duobė, į apačią platesnė, į viršų siaura.

Kaip gi galima ją išmūrint?!

Juokis ir voliokis!

Malonus Skaitytojas ir šių aiškų rašytojas! Besivoliodamas juokais iš tokių dalykų, apie kuriuos silpnokai nusimanai, tik kitus prijuokinsi ir save apsijuokinsi... Šitokių duobių, apačioj platesnių, o viršų siaurų, Lie-

tuvoj jau mažiausiai 30 ar 40 metų žmonės nebekasa ir bulvių į jas nepila. Tų duobių ir vardas būtų buvęs užmirštas, jeigu Lietuvos žmonės nebūt pradėję ir pripratę vadinti tuo vardu tą, ką amerikiečiai angliškai kalbėdami vadina "basement". Taigi, kaip Amerikoje, taip ir Lietuvoje, geresnius namus statydami žmonės išmūrija apačioj rūši ir ten laiko daugelį dalykų, jeigu reikia, tai ir bulves. O miestų valdybos ne tik leidžia, bet daug kur net reikalauja, kad namų savininkai įtaisytų rūsius po savo namais.

Atrodai DIRVOJ tą mažą skelbimą, o neatradai 21-me numerybimą, o neradai 21 nr. straipsnio apie rūši ir basement'ą "Mūsų Kalbos" skyriuje. Jį paskaitęs, nejuokintum žmonių, taip iškilmingai tvirtindamas, kad kaip lietuvių tauta gyva, niekas iš lietuvių nematė, kad kas rūši mūrytų. Tą tai visi matė. Ot, tą senovišką duobę mačiusių tai bar jau nedaug gyvų berastum.

Dėl "Kas ir kur" Tamsta piramas sakai, kad neįdomu. O būty galima paskelbti, jei tai nebūtų iš tikrųjų nuobodu, kas savaitę po keletą laiškų, kuriuose skaitytojai rašo, kad tas skyrius jiems įdomiausias... Tai kaip dabar bus?

O garsinami čia ne koki nors ypatingi "ponai", bet kaip tik toki tautiečiai, kurie savo darbštumu yra daugiau pasižymėję, kurie yra plačiau lietuvių tarpe žinomi, kaip pasidarbavę ne vien tik savo asmeniškiesiems reikaliukams. Pagaliau, ir pats, jei bū-

BEST WISHES TO OUR PATRONS AND FRIENDS

JOHN WELKE

EXPERT WATCH REPAIRING

25 Years Experience

001 Citizen Bldg.

CH 1-1632

GREETINGS TO OUR FRIENDS AND PATRONS

MORIARTY'S BAR, INC.

Serving the Finest — Wines — Liquor — Beer

PAUL O'DONNELL, PROP.

1912 East 6th St.

PR 1-9468

THE MAY CO.'S COOL BASEMENT

Mes duodam ir iškeičiam "Eagle Stamps"!

Slight Irregulars 3.49 to 5.95 Values

1,000 porų! Specialios kainos!

SIŪTOS CELONINIO DIRBT. ŠILKO
NINON UŽUOLAI DOS

2.49

Pora

41 colio pločio
kiekviena pusė
54, 63, 72, 81
ir 90" ilgio

Malonios geros rūšies celoninio dirbt. šilko... extra lankščios ir plaučiamos, garantuotas susitraukimo minimumas. Netobulumai toki menki, kad vos pastebimi. Jų yra švelnaus kiaušinio kiaušto atspalvio.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu — CHerry 1-3000 Basement Curtain Department

SPECIALŲS VAIKIŠKI REIKMENYS

59c Medvilnės marškinukai garsios Baby Brand mados. Pagaminti iš puikios baltos medvilnės... 2 už \$1
59c priėmimo antklodėlės garsios kokybės Pepperell darbo... 2 už \$1
59c Sturdiflex guminės paklodėlės, dydis 18x27". Truputį, nereguliarios... 29c

2.29 Beacon antklodėlės lovelės dydžio. Truputį nereguliaros, garsaus darbo... 1.69
"Baby Mae" berankoviai vasariniai vystykiai iš minkštos baltos medvilnės... 39c
3-dal. šluostiklių ir maudymo paklodėlių komplektas... 1.00

Perkant už 2.00 ar daugiau galima užsakyti telefonu CHerry 1-3000 Basement Infants' and Kiddies' Department

Lietuvos Užsienių Reikalų Ministerijos ir Žemės Banko rūmai. Dabar tenai esančios sulindusios komunistų partijos įstaigos.

tum padėjęs savo ištisą pavardę, šita proga būtų galėjęs pagarsėti, kaip skaitytojas, kuriam neįdomu kultūra ir žmonės, kurie bent kiek daugiau ją rūpinasi.

RKO Keith's 105th

Rugpjūčio 2 — 5 "Bright Leaf" su Garry Cooper, Lauren Bacall, Patricia Neal.

K A M B A R Y S

1 — 2 asmenims. Galima virti 1032 Linn Drive (33)

KAMBARYS

vienam asmeniui ar porai be vaikų. Teirautis DIRVOJE.

Pigiai parduodamas gaminis pečius. — 1401 Giddings Road HE 1-6902 (33)

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

MONCRIEF ŠILDYMAS

Clevelando namų savininkų pasirinkimas per daugiau kaip 50 metų. GAS — OIL — COAL

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 1-8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

PALAIKYKIME TUOS
kurie skelbiasi DIRVOJE!

I J. SAMAS. JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, žiedų, Laikrodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Wikelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wikelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763